

HIKLU

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma 2025

Käyttö: Pelastuslaitoksen henkilöstön ja asiakkaiden käyttöön

Käyttöalue: Helsingin kaupungin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten alueet.

Sisällys

1.	Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman tarkoitus ja tavoitteet.....	3
2.	Palvelutasopäätöksen, riskianalyysin ja ilmiöiden vaikutukset suunnitelmaan	4
3.	Toimintaympäristön kuvaus.....	5
3.1	Väestörakenteen muutos.....	5
3.2	Väestön liikkuminen Uudellamaalla	6
3.3	Rakennettu ympäristö	7
3.4	Julkisen talouden heikkeneminen.....	8
3.5	Sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoistumisen kasvu	9
3.6	Teknologian kehitys.....	9
3.7	Ilmastonmuutos.....	10
3.8	Muuttunut turvallisuusympäristö	10
4.	Toimintaympäristöstä nousevat tarpeet riskianalyysin näkökulmasta ja niihin kohdistetut toimenpiteet.....	11
5.	Palveluiden kuvaus HIKLU-alueella.....	13
5.1.	Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä.....	13
5.1.1.	Ohjaus ja neuvonta	13
5.1.2.	Turvallisuusviestintä	18
5.2.	Palontutkinta	22
5.3.	Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisyssä	24
5.4.	Onnettomuuskehityksen seuranta	26
5.5	Valvonta	26
5.5.1	Määräaikainen valvonta.....	27
5.5.2	Muu/ylimääräinen valvonta.....	32
5.5.3	Kemikaalivalvonta	35
6.	Muusta HIKLU-alueesta poikkeava toiminta: Itä-Uudenmaan pelastuslaitos.....	38
	Suunnitelmasta poikkeaminen ja palvelutuotannon jatkuvuus	38
	Muu asiakirjaohjaus	38
	Teemat 39	
	Resurssit, seuranta ja tavoitteet	41
	Muu viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö.....	42

1. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman tarkoitus ja tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmassa määritetään kokonaisuutena pelastuslaitoksen valvontatoiminta, asiantuntijapalvelut sekä turvallisuusviestintä.

Uudenmaan alueen pelastuslaitosten (HIKLU) yhteinen onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma tukee ja kehittää palveluiden yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä sekä riittävien voimavarojen kohdentamista oikeisiin toimenpiteisiin oikea-aikaisesti. Toiminnassa ja sen suunnittelussa otetaan entistä paremmin huomioon asiakas ja kehitetään palveluita asiakaslähtöisesti.

HIKLU-yhteistyön avaintavoitteita ovat asiakaspalvelun yhtenäistäminen Uudenmaan alueella, suuronnettomuuksiin ja vaativiin johtamistilanteisiin liittyvän suorituskyvyn parantaminen, palvelutasopäätöksen mukaisen palvelutason saavuttaminen ja työhyvinvoinnin kehittyminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Onnettomuuksien ehkäisytyötä ohjaa erityisesti avaintavoite asiakaspalvelun yhtenäistämistä.

Pelastuslain (379/2011) 78 §:n mukaan pelastuslaitoksen on valvottava alueellaan pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa määritetään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvataan, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, *kemikaaliturvallisuuslaki*) 27 a §:n mukaisesti vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden valvonta voidaan myös sisällyttää valvontasuunnitelmaan. Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen.

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen on lisäksi huolehdittava alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Tavoite on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan, asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurauksien rajoittaminen.

Pelastuslain 43 §:ssä pelastustoimelle on asetettu velvoite seurata onnettomuuskehitystä. Tähän lukeutuu onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Onnettomuuskehityksestä tehtävien johtopäätösten perusteella on ryhdyttävä toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Toinen velvoite liittyy yhteistyöhön koskien onnettomuuksien ehkäisyä, josta on säädetty

pelastuslain 42 §:ssä. Sen mukaan pelastuslaitosten tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteitä suunnitellaan ja kohdennetaan entistä vahvemmin riskiperusteisesti esimerkiksi hyödyntämällä ja kehittämällä Uudenmaan alueen yhteistä riskianalyysiä. Onnettomuuksien ehkäisyssä hyödynnetään palontutkinnalla tuotettua tietoa.

2. Palvelutasopäätöksen, riskianalyysin ja ilmiöiden vaikutukset suunnitelmaan

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma perustuu palvelutasopäätökseen, Uudenmaan pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin sekä Sisäministeriön onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmaan. HIKLU-alueen pelastuslaitosten palvelutasopäätökset on laadittu vuosille 2024–2026. Palvelutasopäätöksessä määritellään pelastuslaitoksen toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat sekä tarjottavat palvelut ja niiden taso.

Palvelutason tulee vastata alueen riskejä ja uhkia, mitä varten Uudenmaan pelastuslaitokset ovat laatineet yhteistyössä riskianalyysin. Riskianalyysissä on esitetty toimintaympäristön kuvaus sekä siinä tapahtuneet ja ennustettavat muutokset ja muutosvoimat, onnettomuustilastojen ja asiantuntija-arvioiden perusteella tunnistetut keskeiset uhkat ja riskit, joihin pelastuslaitosten tulee varautua sekä arvio palvelutasosta suhteessa tunnistettuihin riskeihin. Yhtenä osana riskianalyysityötä on tunnistettu Uudenmaan alueen erityistä tarkastelua vaativat kohteet. Näihin kohdistuvat onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteet on määritelty pelastuslaitoskohtaisissa osioissa.

Uudenmaan pelastuslaitoksilla on käytettävissään useita erilaisia riskienhallinnan keinoja, joilla toimintaympäristön uhkiin ja riskeihin vastataan. Osa keinoista on ennaltaehkäiseviä ja niillä pyritään ensisijaisesti vähentämään onnettomuuksien kokonaislukumäärää, varautumaan onnettomuuksien mahdollisuuteen ja minimoimaan niiden seurausvaikutuksia etukäteen. Näillä onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteillä tuetaan yksittäisten ihmisten, yhteisöjen ja yhteiskunnan toimijoiden omatoimista varautumista sekä parannetaan heidän valmiuksiaan huolehtia ja ottaa vastuuta omasta ja ympäröivän yhteiskunnan turvallisuudesta.

Keskeiset havainnot yleisestä toimintaympäristöstä liittyvät väestörakenteen muutoksiin, väestön liikkumiseen ja rakennettuun ympäristöön, julkisen talouden heikkenemiseen, eriarvoistumiseen, teknologian kehitykseen, ilmastonmuutokseen sekä turvallisuusympäristön muutoksiin.

3. Toimintaympäristön kuvaus

Luvussa kolme avataan Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysissä esitetyn toimintaympäristön kuvauksen keskeisiä havaintoja ja niiden yhteyttä onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin.

3.1 Väestörakenteen muutos

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Uudenmaan väestönkasvu oli vuonna 2023 huomattavan voimakasta. Vuoden 2023 aikana väestö kasvoi Uudellamaalla 27 111 henkilöllä. (1) Tilastokeskuksen väestöennusteiden mukaan Uudenmaan väestöön kuuluisi vuonna 2040 noin 1,92 miljoonaa henkilöä, joka tarkoittaisi noin 11 % lisäystä nykyiseen noin 1,73 miljoonaan henkilöön. Väestö keskittyy erityisesti pääkaupunkiseudulle, jossa asuu 70 % Uudenmaan asukkaista. (4) Väestökasvun paine ja kaupungistuminen pakottavat löytämään uusia keinoja palveluiden ja toimintojen lisäämiseksi sekä asuntotuotantoon.

Vieraskielisten osuus väestöstä on Uudellamaalla korkeampi kuin Suomessa keskimäärin. (11) Väestön monimuotoistumisella ja monikulttuurisuuden lisääntymisellä on vaikutusta palvelutarpeiden kasvuun ja palveluiden kohdentamiseen.

Erityisesti 70-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus väestöstä tulee kasvamaan selvästi. Ikääntyvien sairastuvuus ja tapaturmat lisäävät onnettomuusriskejä ja ensihoidon tarvetta. Laitospaikkojen vähentäminen, ikääntyneiden pidempään jatkuva kotona asuminen ja avohoidon lisääminen voivat aiheuttaa lisääntyneitä tehtäviä pelastustoimelle. (5) Ikääntyminen ja toimintakyvyn heikkeneminen ovat merkittäviä tekijöitä kotitapaturman seurauksena aiheutuneille palo- ja liekkivammoille. Lisäksi tulipalojen yhteydessä tapahtuneiden palokuolemien riski on suurempi ikääntyneillä sekä muistisairailta henkilöillä, joiden toimintakyky poistuttaessa voi olla merkittävästi rajoittunut. (6)

Väestörakenteen muutos lisää onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden suunnittelun ja kehittämisen tarpeen ohella pelastuslaitoksen henkilöstön osaamisen kehittämistarpeita. Yksi onnettomuuksien ehkäisyn palvelumuoto on turvallisuusviestintä. Turvallisuusviestinnällä tarkoitetaan mm. turvallisuuskoulutusten ja turvallisuuskasvatuksen myötä tapahtuvaa väestön turvallisuusosaamisen, -asenteiden ja -käyttäytymisen kehittämistä. Turvallisuusviestintää tehdään myös erilaisten medioiden välityksillä sekä paikan päällä ennalta suunniteltujen tapahtumien yhteydessä. Lisäksi ohjausta ja neuvontaa antaa arkisin päivystävä palotarkastaja, joka vastaa kansalaisten paloturvallisuutta koskeviin kysymyksiin.

Turvallisuusviestinnän monikielisyys ja selkokielisten palveluiden saatavuus korostuvat onnettomuuksien ehkäisytyön vaikuttavuudessa. Erityisesti viestintämateriaalien saatavuudessa ja palveluiden kohdentamisessa tulee ottaa huomioon eri asiakasryhmät. Esimerkiksi digitaaliset palvelut eivät toistaiseksi ole vielä kaikille saatavilla tai saavutettavia. (5)

3.2 Väestön liikkuminen Uudellamaalla

Pääkaupunkiseutu sekä siihen liittyvät kasvuyöhykkeet sijaitsevat pääradan, kehäradan sekä metroverkon varrella. Uudellamaalla sijaitsee myös Suomen suurin lentokenttä sekä vilkasliikenteisiä satamia. Uudenmaan ELY-keskuksen alueella liikenteen on ennustettu kasvavan vuoteen 2030 mennessä noin 30 prosenttia nykyisestä. (5)

Rautateiden matkustajaliikenne painottuu pääkaupunkiseudulla lähiliikenteeseen. Uudenmaan erityispiirteitä raideliikenteessä ovat muun muassa tiheä raideliikenneverkosto, suuret matkustajamäärät sekä asuinrakentamisen keskittäminen rataverkostojen ja asemien välittömään läheisyyteen. Myös metroasemien päälle rakennetut kauppakeskukset ja asuinrakennukset kuuluvat Uudenmaan raideliikenneverkoston erityispiirteisiin. (5)

Liikenteessä on yleistynyt teknologiakehityksen myötä uudenlaisia liikkumismuotoja. Näistä esimerkkejä ovat täyssähkö- ja hybridiajoneuvot sekä sähköpotkulaudat, -mopot, -pyörät ja näihin rinnastettavat muut kevyet sähkökulkuvälineet. Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2023 tieliikennekäytössä olevia sähkö- ja erilaisia hybridimuotoisia henkilöautoja oli 231 994 kappaletta. Siinä missä polttomoottorilla varustettujen henkilöautojen suosio on ollut vuodesta 2020 alkaen laskeva, ovat vastaavasti sähkö- ja hybridimuotoiset henkilöautot lisääntyneet. (9) Uudenlaiset liikkumismuodot edellyttävät pelastustoimelta varautumista ja seurantaa eri tienkäyttäjärhyhmissä esiintyviin onnettomuustyyppeihin liittyen.

Pelastuslaitoksen valvontatoiminnalla voidaan vaikuttaa esimerkiksi lentokenttien, maanpäällisten ja maanalaisten liikenneasemien ja muiden liikenteen rakennuksien palo- ja poistumisturvallisuuteen, omatoimiseen varautumiseen sekä pelastustoiminnan edellytysten turvaamiseen.

Muun muassa liikenneasemilla ja varikkoalueilla saattaa olla säilytyksessä vaarallisia kemikaaleja, joiden käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvä valvonta kuuluu osaltaan pelastusviranomaiselle. Kemikaalivalvonnan tarkoituksena on ehkäistä vaarallisten kemikaalien käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja.

Asuintalojen valvontatyöllä tuetaan asuinrakennusten turvallisuustyötä ja autetaan parantamaan asumisen turvallisuutta myös sellaisten asuinrakennusten kohdalla, jotka on rakennettu liikenneasemien yhteyteen.

Liikenteen eri käyttäjäryhmiin kohdennetulla turvallisuusviestinnällä sekä viranomaisyhteistyöllä voidaan vaikuttaa väestön turvalliskäyttäytymiseen liikenteessä.

3.3 Rakennettu ympäristö

Koko Uudenmaan rakennetusta kerrosalasta 60 % on asuinrakennuksissa ja 16 % teollisuuden-, maatalouden ja yhteiskunnallisen infrastruktuurin käyttötarkoituksen mukaisissa rakennuksissa. Rakentaminen keskittyy voimakkaasti taajamakeskuksiin ja on aluetehokkuuden osalta korkeimmillaan pääkaupunkiseudulla. (5) Korkeaa ja matalaa rakentamista sekä asuin- ja julkisia tiloja yhdistelevät, haastavat kaupunkirakentamisen kohteet yleistyvät kasvukeskuksissa, jotka sijaitsevat liikenneväylien läheisyydessä. (2)

Rakennuspaloja ja rakennuspalovaaroja tapahtuu tilastollisesti eniten asuinrakennuksissa, ja ne aiheutuvat pääasiassa ihmisen toiminnasta. Asuinrakennuspalloissa ovat yleistyneet myös erilaiset akkupalot, jotka voidaan arvioida lisääntyneen mm. erilaisten sähkökäyttöisten kulkuvälineiden myötä, joiden akkuja ladataan kotona sisätiloissa.

Pelastuslaitokset kohdistavat asiantuntijapalveluja ja valvontatoimintaa kaavoitus-, suunnittelu- ja rakennusvaiheessa oleviin rakennuksiin onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn sekä ensihoito-, pelastus- ja sammutustoiminnan edellytysten turvaamisen näkökulmasta. Ennen rakennuksen käyttöönottoa pelastusviranomaisen suorittaa tarvittaessa kohteeseen oman tarkastuksen. Tarkastuksella varmistetaan erityisesti, että rakennus ja sen piha-alue ovat pelastusviranomaisen valvontaan kuuluvien asioiden osalta rakennuslupapäätöksen ja mahdollisen paloteknisen suunnitelman mukaisia. Samalla valvotaan, että sammutus- ja pelastustoiminnan edellytykset turvataan.

Valvontatoimintaa kohdistetaan myös jo olemassa oleviin rakennuksiin. Asuinrakennusten valvonnan tavoitteena on tukea asuinrakennusten turvallisuustyötä ja auttaa parantamaan asumisen turvallisuutta. Valvonnan avulla pelastuslaitos saa myös tietoa siitä, missä asioissa asuinrakennusten vastuuhenkilöt tarvitsevat pelastuslaitoksen tukea.

Valvontaa suoritetaan myös muualla kuin asuinrakennuksissa. Määräaikaiset palotarkastukset ovat määrävälein tapahtuvia tarkastuksia, joissa valvotaan, että rakennuksen omistaja ja haltija sekä toiminnanharjoittaja ovat osaltaan huolehtineet pelastuslain 2. ja 3. lukujen mukaisista velvoitteista.

Joskus myös yksittäiseen asuntoon voi olla tarpeellista kohdistaa valvontatoimenpiteitä. Paloriskiasunnolla tarkoitetaan asuntoa tai rakennusta, jossa on havaittu ilmeinen palonvaara tai muu onnettomuusriski. Tavallisesti paloriskiasuntoja yhdistää suuri tavaramäärä, joka voi tulipalon syttyessä aiheuttaa palon nopean leviämisen ja pahimmassa tapauksessa myös estää asukkaan poistumisen asunnosta. Suuri tavaramäärä voi myös vaikeuttaa tai hidastaa huomattavasti pelastustoiminnan suorittamista sekä vaarantaa pelastus- ja ensihoitohenkilöstön turvallisuutta.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä korostuvat valvontatoiminnan lisäksi väestön turvallisuusviestintä ja -koulutukset. Turvallisuusviestinnän yhtenä tarkoituksena on vahvistaa yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten omia valmiuksia huolehtia turvallisuudestaan. Turvallisuuskoulutusten kautta henkilöt kehittyvät omatoimisessa varautumisessa ja onnettomuustilanteiden ennaltaehkäisyssä sekä saavat valmiuksia onnettomuustilanteissa toimintaan.

3.4 Julkisen talouden heikkeneminen

Maailmanlaajuinen talouden taantuma, julkisen talouden heikkeneminen ja kansalaisten taloudellisen eriarvoisuuden lisääntyminen aiheuttavat haasteita myös Uudenmaan alueella. Heikentynyt taloudellinen tilanne näkyy pelastuslaitoksen toiminnassa toiminnan tehostumisena sekä voimavarojen tarkempaa hyödyntämisenä ja kohdentamisena. Poliittiset päätökset, julkinen rahoitus ja pelastustoimen koulutuspoliittiset ratkaisut vaikuttavat resurssien saatavuuteen. (5)

Onnettomuuksien ehkäisyn osalta julkisen talouden heikkeneminen voi tarkoittaa muun muassa asiakaskohderyhmien tarkempaa rajaamista, priorisointia sekä digitaalisten palveluiden kehittämistä. Tiedolla johtamisen merkitys korostuu ja sen kehittämiseen ja resursointiin tulee kiinnittää huomiota.

Tiukentuvat budjetit saattavat vaikeuttaa uusien virkojen avaamista ja näin heikentää palvelutuotannon vastaamista ja kehittämistä kasvavaan tarpeeseen nähden. Ilman riittävää henkilöstön ja käytettävissä olevien varojen tuomaa liikkumavaraa esimerkiksi erilaisten kehitysprojektien suunnittelu ja toteuttaminen käyvät haastaviksi kaiken resurssin keskittyessä tiukasti palvelutuotannon ylläpitämiseen. Yhä suuremmaksi kasvavat työmäärät ilman riittävää resursointia johtavat myös nykyisen henkilöstön työhyvinvoinnin heikkenemiseen ja pahimmillaan huomattavaan laskuun, joka osaltaan heikentää kaikkea pelastuslaitosten toimintaa entisestään. (5)

3.5 Sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoistumisen kasvu

Sosiaalisen ja yhteiskunnallisen eriarvoistumisen kasvu näkyy muun muassa syrjäytymisen, köyhyyden, pitkäaikaistyöttömyyden ja päihdeongelmien keskittymisenä tiettyihin väestöryhmiin. Alueellisen eriarvoistumisen lisääntyminen voi johtaa huono-osaisuuden keskittymiseen tiettyihin kaupunginosiin. Eriarvoistuminen voi lisätä myös pelastustoimen ja ensihoidon ammattihenkilöihin kohdistuvaa epätyypillistä käyttäytymistä. (5)

Taloudellinen eriarvoistuminen lisää poikkeavuuksia myös turvallisuuden tunteessa ja turvallisuusosaamisessa. Tämä voi näkyä esimerkiksi asumiseen liittyvien turvallisuusriskien korostumisena sekä tiedostettuna tai tiedostamattomana piittaamattomuutena hyviä turvallisuusasenteita kohtaan. (5)

Eriarvoistumisen hidastamisen keskiössä korostuvat esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisytyön riskiperusteinen kohdentaminen, yhteisöllisyyden rakentaminen ja viranomaisen näkyvyyden lisääminen positiivisissa asiayhteyksissä. Myös tiiviillä viranomaisyhteistyöllä sekä alueellisilla yhteistyörakenteilla voidaan vaikuttaa ennaltaehkäisevästi tunnistettuihin riskitoimintamalleihin ja asenteisiin. (5) Esimerkiksi pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien läsnäolo sellaisten tapahtumien yhteydessä, jossa henkilön osallistuminen perustuu omaan tahtotilaan, lisäävät pelastuslaitosten ja yleisesti viranomaistahon myönteistä mainetta ja luottamusta.

3.6 Teknologian kehitys

Teknologian nopea kehitys mahdollistaa uusien toimintamallien muodostamisen. Esimerkiksi ennakoivan turvallisuustyön kehittäminen teknologisten ratkaisujen avulla mahdollistaa tilastoinnin ja tutkimustiedon paremman hyödyntämisen. Toisaalta uusien järjestelmien, digitaalisten alustojen ja teknologioiden käyttöönotto on nopeaa, mikä heikentää mahdollisuuksia varautua mahdollisiin käytönaikaisiin ongelmiin. Tämän vuoksi teknologian kehitystä ja käyttäjäkokemuksia tulee seurata sekä henkilöstön osaamista kehittää. (5)

Teknologian integroituminen rakentamiseen lisää osaamisvaatimuksia sekä pelastustoiminnan että valvontatoimintaan osallistuvien pelastusviranomaisten kannalta niin rakennusvaiheessa olevien rakennusten kuin rakennetun ympäristönkin osalta. (5) Teknologian kehitys on keskeisessä roolissa myös asumisen turvallisuudessa, jossa paloturvallisuuteen vaikuttavat oleellisesti muun muassa täyssähköisten kulkuvälineiden, aurinkopaneelien ja litiumakkujen yleistymisen. (9)

Pelastuslaitoksen tekemän palontutkinnan avulla saadaan tietoa tulipalojen syttymissyistä ja palon mahdollisesta leviämisestä. Palontutkinnasta saadun tiedon avulla voidaan ennaltaehkäistä samanlaisten tilanteiden toistumista ja vähentää

tulipalosta aiheutuvia vahinkoja niin onnettomuuksien ehkäisytyön välityksellä kuin pelastustoiminnan taktisenkin toteutuksen kautta.

Teknologisen kehityksen myötä riippuvuudet muun muassa viestiliikennekanavista ja eri järjestelmien toimintakuntoisuudesta lisääntyvät. (5) Toiminnan teknologisoituessa tulee varautua toiminnan jatkuvuuteen myös silloin, jos keskeisimpien järjestelmien toimintaan tulee häiriöitä. Toisaalta eri järjestelmien, alustojen ja medioiden käytön yleistyttyä, niitä voidaan hyödyntää mm. turvallisuusviestinnässä, valvontatoiminnassa sekä erilaisten viranomaisyhteistöiden välineinä.

3.7 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutoksen aiheuttamista riskeistä Uudellamaalla korostuu etenkin sään ääri-ilmiöiden, kuten myrskyjen, rankkasateiden ja tulvien lisääntyminen. Myös lämpötilojen nousu ja pidemmät kuivat jaksot ovat lisänneet haasteita, kun esimerkiksi maastopalojen riski on kasvanut. (3)

Pelastustoimen asiakkaita tulee opastaa varautumisessa sään ääri-ilmiöihin ja niiden aiheuttamiin riskeihin. Tähän on syytä kiinnittää huomiota ennakoivasti osana turvallisuusviestintää, ohjausta, neuvontaa ja niiden suunnittelua. Uudenmaan alueella turvallisuusviestinnässä on tärkeä ottaa huomioon eroavaisuudet kaupunkilaisten sekä maaseudulla asuvien omatoimisessa varautumisessa. (5) Ohjausta ja neuvontaa asiaan liittyen tarjoaa mm. päivystävä palotarkastaja.

Uudellamaalla panostetaan erilaisiin vapaa-ajan palveluihin ja alueella on suuria yleisötapahtumapaikkoja. Sään ääri-ilmiöiden aiheuttamat erityiset riskitekijät mm. tilapäisten rakenteiden ja laajojen alueiden aluesuunnittelun osalta huomioidaan yleisötilaisuuksien ohjauksessa ja neuvonnassa sekä valvonnassa jo ennen tapahtumaa, että tapahtuman aikana.

Pelastuslaitosten antama neuvonta rakennushankkeiden aikana pyrkii osaltaan parantamaan myös Uudenmaan alueen infrastruktuurin resilienssiä esimerkiksi yhä haastavammiksi käyvissä sääolosuhteissa. Sään ääri-ilmiöiden aiheuttamat käytännön haasteet, kuten esimerkiksi kaupunkitulvat, pyritään huomioimaan jo suunnitteluvaiheessa.

3.8 Muuttunut turvallisuusympäristö

Euroopassa käytävä sota sekä maailmanlaajuisesti levinnyt koronapandemia ovat keskeisempiä turvallisuusympäristöön ja väestön kriisinkestävytyteen vaikuttaneita tekijöitä. (5)

Toimintaympäristön muutos edellyttää eri viranomaisten yhteistyötä sekä toiminta- ja suorituskyvyn vahvistamista kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ylläpidetään luottamuksen säilymisellä viranomaisten toimintaa kohtaan. Luottamus syntyy päivittäisissä kohtaamisissa ja siitä, että viranomaiset hoitavat vastuullaan olevat tehtävät tehokkaasti, hyvän hallinnon periaatteita noudattaen sekä kohtelevat kaikkia ihmisiä yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti.

Turvallisuusympäristön osalta onnettomuuksien ehkäisyssä korostuu väestön resilienssin tukeminen. Toimintaa tehdään mm. aktiivisella turvallisuusviestinnällä, -koulutuksilla ja esillä ololla niin erilaisissa tapahtumissa kuin vaikkapa sosiaalisessa mediassa. Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuutta tuetaan ohjauksen ja neuvonnan keinoin yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa, mutta myös kohdistettujen valvontatoimenpiteiden, kuten määräaikaisten palotarkastusten kautta.

4. Toimintaympäristöstä nousevat tarpeet riskianalyysin näkökulmasta ja niihin kohdistetut toimenpiteet

Seuraavassa taulukossa esitetään onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteitä ja palvelutarpeita HIKLU-yhteisen riskianalyysin pohjalta muodostuneille onnettomuustekijöille.

Onnettomuustekijä	Toimintaympäristön vaikutus	Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteet ja palvelutarpeet
Rakennuspalot ja rakennuspalovaarat asuinrakennuksissa	<p>Tyypillisimmin syynä ihmisen toiminta. Noin viides tapauksista koneen tai laitteen viasta johtuvia.</p> <p>Onnettomuustilastojen perusteella yöaikaan sattuva rakennuspallo on seurauksiltaan vakavampi kuin päiväsaikaan.</p> <p>Rajoittunut toimintakyky ikääntyvillä ja erityisryhmillä voi lisätä syttymän todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta.</p> <p>Vieraskielisen väestön määrä kasvaa ja heidät tavoitetaan muuta väestöä heikommin.</p> <p>Kulttuuriset erot turvallisuusasenteissa ja -osaamisessa.</p> <p>Uudenlainen teknologia kodeissa lisääntyy.</p>	<p>Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi ja valvontakäynnit.</p> <p>Nuohousvikailmoitusten sekä asuntojen riski-ilmoitusten käsittely.</p> <p>Asiakkaiden neuvonta ja päivystävä palotarkastaja.</p> <p>Turvallisuuskoulutus.</p> <p>Turvallisuusviestinnän saavutettavuus ja viestiminen selkokielellä sekä alueen yleisimmillä vierailia kielillä.</p> <p>Teknologian hyödyntäminen turvallisuusviestinnässä.</p> <p>Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö.</p> <p>Palontutkinnasta saadun tiedon hyödyntäminen.</p>

<p>Muiden rakennusten rakennuspalot ja -vaarat</p>	<p>Tyypillisimmin syynä ihmisen toiminta sekä koneiden ja laitteiden vikatilat.</p> <p>Haastavan kaupunkirakentamisen kohteet yleistyvät.</p> <p>Ekologiset rakennusmateriaalit lisääntyvät.</p> <p>Tiheä kaavoittaminen ja haastava kaupunkirakentaminen voivat lisätä onnettomuuspaikan saavuttamisen haasteellisuutta.</p> <p>Uudet teknologiset innovaatiot lisääntyvät (mm. aurinkopaneelit, sähkökäyttöiset kulkuvälineet)</p>	<p>Valvontatoimenpiteet.</p> <p>Turvallisuuskoulutus.</p> <p>Asiakkaiden neuvonta ja päivystävä palotarkastaja.</p> <p>Turvallisuusviestinnän saavutettavuus ja viestiminen selkokielellä sekä alueen yleisimmillä vierailia kielillä.</p> <p>Teknologian hyödyntäminen turvallisuusviestinnässä.</p> <p>Haastavien kohteiden sekä teknologian ja rakentamisen kehityksen huomioiminen asiantuntijalausuntoja annettaessa uudis- ja korjausrakentamisessa.</p> <p>Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjauksella.</p> <p>Pelastuslaitoksen ohjeista tiedottaminen ja sisällön kouluttaminen eri sidosryhmille.</p>
<p>Maastopalot</p>	<p>Tyypillisimmin syynä ovat grillaus, tahallaan sytytetyt palot, maastoon heitetyt savukkeet ja roskien poltto.</p> <p>Maastopalojen määrä ja vahinkojen laajuus vaihtelee huomattavasti sääolosuhteiden mukaan.</p>	<p>Asiakkaiden neuvonta ja päivystävä palotarkastaja.</p> <p>Yleisötilaisuuksien ja tapahtumien valvonta, kemikaalivalvonta, ilotulitevalvonta.</p> <p>Turvallisuuskoulutus.</p> <p>Turvallisuusviestinnän saavutettavuus ja viestiminen selkokielellä sekä alueen yleisimmillä vierailia kielillä.</p>
<p>Liikenneonnettomuudet</p>	<p>Riskitekijöinä mm. Uudenmaan tiheä maantieverkosto, suuret liikennemäärät, korkeanopeuksiset väylät, maantietunnelit ja nopeasti muuttuvat talviolosuhteet.</p> <p>Syynä usein liikennevälineen kuljettajan inhimillinen virhe.</p> <p>Liikenneonnettomuuksiin liittyy aina lisäonnettomuuksien riski ja pelastajien kohonnut työturvallisuusriski.</p> <p>Liikenneonnettomuuksiin liittyy olennaisesti myös öljyvahinkojen riski.</p>	<p>Kohdennettu turvallisuusviestintä ja –koulutus toimimisesta onnettomuuspaikalla.</p> <p>Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen.</p> <p>Valvontakäynnit liikenteen ja liikkumisen kannalta merkittäviin kohteisiin.</p> <p>Ohjaus ja neuvonta pelastusviranomaisen toimivallan piirissä olevista asioista.</p> <p>Sidosryhmä- ja viranomaisyhteistyö.</p>

Vaarallisten aineiden onnettomuudet	<p>Tyypillisimmin vahinko, jonka seurauksena vaarallista ainetta joutuu ilmaan, maaperään, veteen tai rakenteisiin.</p> <p>Tilastollisesti onnettomuuksien määrä suhteessa teolliseen varastointiin ja käsittelyyn on Uudellamaalla verrattain vähäinen.</p> <p>Suurin osa onnettomuuksista tapahtuu yritystoiminnan harjoittamisen yhteydessä.</p> <p>Kuluttajien osuus vaarallisten aineiden onnettomuuksien aiheuttamisessa on hyvin pieni.</p>	<p>Vaarallisten kemikaalien valvonta rakennuksissa ja yleisötapahtumissa.</p> <p>Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta.</p> <p>Työmaavalvontakäynnit.</p> <p>Päivystävä palotarkastaja.</p> <p>Turvallisuusviestintä verkossa, mediassa ja sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Sidosryhmä- ja viranomaisyhteistyö.</p>
--	--	--

5. Palveluiden kuvaus HIKLU-alueella

Luvussa 5 on kuvattu HIKLU-pelastuslaitoksilla toteutettavat onnettomuuksien ehkäisyn palvelut, joilla pyritään saavuttamaan tavoiteltu palvelutaso. Palvelut on jaettu viiteen osa-alueeseen: ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä, palontutkinta, yhteistyö onnettomuuksien ehkäisyssä, valvonta sekä muu onnettomuuksien ehkäisy ja ylimääräinen valvonta. Luvussa 4 mainittujen onnettomuustekijöiden lisäksi näillä palveluilla hallitaan ns. pienempien, mutta mahdollisten onnettomuustapahtumien aiheuttamia riskejä.

5.1. Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

5.1.1. Ohjaus ja neuvonta

Turvallisuusneuvonta

Turvallisuusneuvonnalla tarkoitetaan pelastuslaitoksen jokaiseen virkatehtävään kuuluvaa neuvontatyötä, joka yleensä kohdistuu yksittäiseen ihmiseen tai ihmisjoukkoon. Turvallisuusneuvonta on satunnaista, lyhytaikaista ja asiakaslähtöisestä tarpeesta annettavaa neuvontaa. Turvallisuusneuvontaa voidaan antaa esimerkiksi puhelimen ja sähköpostin välityksellä, palotarkastuskäynnin yhteydessä, kohdetutustumisilla, tarkkailtaessa turvallisuusharjoituksia tai erillisellä neuvontakäynnillä, jota ei katsota tarkastuskäynniksi tai koulutustilaisuudeksi. Pientalojen ja taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointia tuetaan opasmateriaaleilla ja muulla neuvonnalla.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Ohjaus- ja neuvontapalvelun yksiselitteinen määrittely on haastavaa, koska ohjausta ja neuvontaa sisältyy kaikkiin pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin. Ohjaus ja neuvonta kohdentuu asiakaslähtöiseen tarpeeseen tai jonkun muun pelastuslaitoksen toiminnon yhteydessä esille nousevaan tarpeeseen.

Pelastuslaitos tarjoaa neuvontaa ja opastusta kaikkien pelastuslaitoksen palveluiden yhteydessä, sekä asiakkaiden erillisestä pyynnöstä. Asiakkaille voidaan antaa neuvontaa ja opastusta esimerkiksi arjen turvallisuudessa, pelastussuunnitelman laadinnassa tai poistumisharjoitusten toteuttamisessa.

Päivystävä palotarkastaja

Pelastuslaitoksen päivystävä palotarkastaja antaa asiakkaille neuvontaa ja ohjausta puhelimitse ja sähköpostilla onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin liittyen. Päivystävä palotarkastaja neuvoo esimerkiksi pelastussuunnitelmien ja ilmoituslomakkeiden laadinnassa ja kodin tai työpaikan turvallisuutta koskevissa kysymyksissä.

Itä-uudenmaan pelastuslaitos: Riskienhallinnan vastuualueen palotarkastajat ja paloinsinöörit ylläpitävät asiakaspalvelun tarjoamiseksi ja varmistamiseksi päivystävä palotarkastaja -palvelua arkisin klo 9–14 puhelimitse sekä sähköpostitse.

Päivystävä palotarkastaja käsittelee erilaisia ilmoituksia kuten esimerkiksi tilapäismajoitus-, ilotulitus-, tai yleisötapahtumailmoituksia, sekä antaa neuvontaa yleisissä pelastustoimelle kuuluvissa asioissa niin organisaatioille, kuin myös kuntalaisille. Päivystävä palotarkastaja tukee myös muuta palvelutuotantoa esimerkiksi erheellisten paloilmoitusten seurannalla, palontutkintatoimenpiteiden käynnistämällä ja pelastustoimen laitteita koskevia tarkastuspöytäkirjoja vastaanottamalla. Päivystävä palotarkastaja toimii päivystysvuorollaan myös päivystävänä palontutkijana. Päivystävä palotarkastaja toimii myös viranomaisyhteistyössä erilaisissa toiminnoissa, kun tehtävä sivuaa myös muiden viranomaisten hallinnon alaa tai yhdessä sovittuja tiedoksiantokäytäntöjä. Päivystävän palotarkastajan tehtävien suorittaminen laaja-alaisesti palvelee myös henkilöstön osaamisen kehittämisen sekä osaamisen ylläpitämisen tarpeita, jolla tuetaan laadukkaan palvelutuotannon sekä asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun tavoitteita pitkällä aikavälillä. Päivystävän palotarkastajan toimintaa tuetaan sisäisillä ohjeistuksilla.

Itä-uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävällä palotarkastajalla on riskienhallinnan tilastojen mukaan ollut vuonna 2024 keskimäärin 100-150 toimenpidettä kuukausitasolla, vuoden kokonaismäärän ollessa 1400 kappaletta. Reklamaatioiden määrä palveluista on ollut vähäinen ja palvelun laadun osalta vuonna 2025 tullaan saamaan enemmän käsitystä, kun asiakaskokemusta mittaava palautejärjestelmä saadaan koko hyvinvointialuetta koskevan projektin yhteydessä käyttöön myös pelastuslaitokselle Toiminnan laatua ja määrää seurataan sisäisissä palaverissa

kuukausitasolla ja keskusteluun nostetaan kokemuksia case- läpikäyntien kautta. Vuoden 2024 osalta voidaan todeta, että palvelussa on onnistuttu tavoitteisiin nähdessä.

Rakentamisen suunnittelun ohjaus ja kaavalausunnot

Pelastuslaitos tarjoaa rakenteelliseen paloturvallisuuteen ja pelastustoimen laitteisiin liittyvää neuvontaa ja ohjausta rakennushankkeisiin ryhtyville ja kohteiden suunnittelijoille. Palvelua tarjotaan osaltaan rakentamisen ohjaustoiminnan toimesta sekä osaltaan päivystävän palotarkastajan palvelun kautta neuvontana. Rakentamisen paloturvallisuuden neuvontapalveluiden määrä vaihtelee vuosittain ja korreloi määrässä rakentamisen yleisen suhdannetilanteen kanssa

Pelastuslaitokset tekevät yhteistyötä alueen kuntien rakennusvalvontojen kanssa ja toimivat paloturvallisuusasiantuntijoina rakentamisen suunnittelun ohjauksessa ja neuvonnassa myös rakennushankkeen suunnittelijoiden suuntaan. Uudiskohteiden ja merkittävien saneerauskohteiden osalta annetaan lausunto rakennuksen käyttöönotosta, jos rakennusvalvontaviranomainen on sitä rakennusluvassa edellyttänyt. Lausuntoa varten huomioidaan mahdollisen kohdekäynnin sekä asiakirjojen perusteella palo- ja käyttöturvallisuuteen sekä pelastustoiminnan edellytyksiin liittyvien ratkaisujen toteutus. Kohdekäynti suoritetaan yleensä ennen rakennusvalvonnan suorittamaa varsinaista käyttöönototarkastusta.

Kuntia ohjataan myös kaavoitusvaiheessa ja pelastuslaitos voi antaa pyydettyä kaavasta lausunnon.

Rakentamisen suunnittelun ohjauksessa ja kaavoituksessa pelastusviranomaisen ottaa kantaa muun muassa:

- kohteen saavutettavuus suhteessa käytössä olevaan kalustoon (pelastusteiden ja varatiejärjestelyiden ohjeistus ja toteutus)
- sammutusreittien järjestelyt sekä pelastustoiminnan työturvallisuus
- sammutusveden saanti, riittävyys sekä hallinta kohteessa ja sen ympäristössä
- pelastustoimen laitteiden sijoittelu ja toteutus esimerkiksi paloilmoytimen toteutuspöytäkirja, sammutuslaitteiston suunnitteluperusteet, savunpoiston järjestelyt, sammutusvesiputkistot, pelastustoimintaan käytettävät hissit ja viranomaisverkon kuuluvuus rakennuksessa.
- tilojen rakenteelliseen paloturvallisuuteen sekä käyttöturvallisuuteen

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastusviranomaisen suorittaa pelastustoimen asiantuntijana rakennushankkeiden aikaisia tarkastuksia uudisrakennuksiin ja saneerauskohteisiin kunnallisten rakennusvalvontaviranomaisten kanssa sovitulla tavalla. Rakennushankkeen aikainen tarkastus suoritetaan ennen rakennuksen käyttöönottoa, kun rakennusvalvontaviranomainen on sen rakennusluvassa määrännyt suoritettavaksi. Rakennushankkeen aikaisia tarkastuksia voidaan tehdä tarpeesta riippuen 1-2 kappaletta, joista toinen voi olla ns. ennakoiva tarkastus, mikäli rakennushankkeen osalta tällainen nähdään tarpeelliseksi. Tarkastusten perusteella rakennusvalvontaviranomaiselle annetaan kirjallinen lausunto pelastusviranomaisen näkemyksestä. Rakennushankkeen aikaisessa tarkastuksessa huomioidaan myös väestönsuojat.

Rakennuslupalausunto annetaan ja rakennushankkeen aikainen tarkastus suoritetaan rakennusvalvontaviranomaisen kanssa sovitusti pääasiassa seuraavanlaisten kohteiden rakennushankkeissa;

- pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset
- kohteet, joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen sammutuslaitteisto tai automaattinen paloilmoin
- hotellit, lomakodit, asuntolat, lomakylät, leirintäalueet ja muut vastaavat majoitustilat (kaikki)
- sairaalat, vanhainkodit ja muut ammattimaiset ympäri vuorokauden käytössä olevat hoitolaitokset, suljetut rangaistuslaitokset sekä erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennukset
- kokoontumis- ja liiketilat, kuten:
 - myymälät (yli 400 m²)
 - koulut ja päiväkodit (kaikki)
 - urheilu- ja näyttelyhallit (kaikki), muut harrastetilat yli 300m²
 - uskonnollisten yhteisöjen kokoontumistilat, kuten kirkot, seurakuntatalot, temppeilit, moskeijat (kaikki)
 - kirjastot (jos kyseessä rakennuksen pääkäyttötarkoitus)
 - liikenneasemat (kaikki)
 - ravintolat (anniskelu- ja ruokaravintolat), teatterit ym.
- suurehkot tuotanto-, varasto- tai maataloustuotantotilat
- palo- ja räjähdysvaaralliset tilat
- työpaikatilat, joiden koko vähintään 300 m²
- rakennuksen sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet erityisesti vaarantavat henkilö- ja/tai paloturvallisuuden
- kohteet, joissa on väestönsuoja

- erilaiset lämpö- ym. laitokset
- suuret uusien energiamuotojen kohteet

Rakentamisen paloturvallisuuden osalta tehdään yhteistyötä alueen rakennusvalvontojen kanssa ylläpitämällä vuoropuhelua viranomaisten välillä ja vastaamalla rakennusvalvontaviranomaisten lausuntopyyntötarpeisiin. Vuoden 2024 aikana on erityisesti tiivistetty tätä yhteistyötä viranomaisten välisten toimintarajojen ja tarpeiden selkeyttämiseksi sekä toiminnan sujuvoittamiseksi. Tätä työtä jatketaan edelleen rakennusvalvontojen kanssa sovitusti vuonna 2025.

Vuonna 2024 rakentamisen ohjaukseen liittyviä lausuntoja kirjattiin 204 kappaletta. Päivystävän palotarkastajan toimesta rakentamisen ohjaukseen liittyviä suoritteita kertyi 166 kappaletta. Määrä noudattelee keskimääräisiä vuosittaisia määriä ja palvelulla on tavoitettu asiakkaat kaikissa tapauksissa.

Pelastustoimen laitteet

Pelastustoimen laitteilla tarkoitetaan yleensä mm. automaattisia paloilmoittimia, sammutuslaitteistoja, savunpoistojärjestelmiä, sammutusvesiputkistoja sekä poistumisvalaistusjärjestelmiä. Näiden laitteiden huolto- ja kunnossapitovastuu on aina kiinteistön omistajalla, haltijalla ja toiminnanharjoittajalla.

Pelastuslaitos valvoo laitteiden kunnossapitoa ja toimintaa pääasiallisesti määräaikaisen valvonnan yhteydessä sekä asiakirjavalvonnalla. Lisäksi valvotaan, että laitteiden käytettävyys on asianmukaisessa kunnossa. Pelastuslaitos myös antaa ohjausta laitteistojen suunnittelussa.

Automaattisten paloilmoittimien erheelliset hälytykset työllistävät pelastuslaitoksia merkittävästi. Erheellisten palohälytysten vähentämiseksi pelastuslaitos lähettää korjauskehotuksen kiinteistöihin, joista on edeltävän 12 kuukauden aikana tullut vähintään kaksi erheellistä paloilmoitusta. Pelastuslaitos myös ohjaa ja neuvoo asiakkaita erheellisten paloilmoitusten vähentämisessä. Kolmannesta ja siitä seuraavista 12 kuukauden aikana tapahtuvista erheellisistä paloilmoituksista pelastuslaitos voi laskuttaa hälytyksistä pelastuslautakunnan vahvistaman laskutustaksan mukaisesti.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa pelastustoimen laitteiden ylläpitoon liittyen sekä valvoo määräaikaisilla palotarkastuksilla, että laitteet pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti. Valvonta voi alkaa myös määräaikaisen valvonnan ulkopuolella tarpeen mukaan. Lisäksi kohteisiin annetaan ohjausta ja neuvontaa hätäkeskuksen tekemien häiriöilmoitusten perusteella. Ilmoitusten johdosta voidaan tarvittaessa käynnistää myös valvontatoimenpiteitä. Pelastuslaitos ylläpitää hätäkeskukseen liitettyjen automaattisten paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen kohdekortteja ja avainsäilöjä.

Pelastustoimen laitteista automaattisiin paloilmoitinlaitteistoihin kohdistetaan myös erheellisten palo ilmoitusten seuranta Pronto- kirjausten ja seurannan perusteella. Automaattisten erheellisten palohälytysten vähentämiseksi jokainen erheellinen palohälytys käsitellään kohteen vastuupalotarkastajan toimesta. Ensimmäinen erheellinen palohälytys käsitellään kirjallisella ilmoitusmenettelyllä ja toinen kirjallisella korjauskehotuksella. Alkaen kolmannelta viimeisen 12 kuukauden aikana tapahtuneesta erheellisestä palohälytyksestä kohteelta peritään toistuville erheellisille palo ilmoituksille määritelty maksu. Erheellisten palo ilmoitusten seurannan perusteella voidaan tarvittaessa käynnistää myös valvontatoimenpiteitä.

Vuonna 2024 erheellisten palo ilmoitusten käsittelyjen määrä jatkoi kokonaisuutena samaa tasoa kuin aiempina vuosina ilman merkittäviä muutoksia. Vuoden aikana eri kohteisiin kohdistuneiden erheellisten käsittelyjen osalta pystytään näkemään vaikutavuutta kohteiden toimintaan lyhyellä aikavälillä.

Vuonna 2025 valvontatoiminnassa huomioidaan laitteistoja koskevat lakimuutokset, jotka tulevat voimaan vuoden 2025 alusta.

5.1.2. Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestinnällä tarkoitetaan toimenpiteitä, jolla pyritään parantamaan ihmisten ja organisaatioiden turvallisuusosaamista, -asenteita ja -käyttäytymistä. Turvallisuusviestintää voidaan tehdä useilla erilaisilla keinoilla, kuten neuvonnalla, koulutuksella tai viestinnällä. Turvallisuusviestintää toteutetaan sekä erillisinä toimenpiteinä että integroituna muuhun pelastuslaitoksen palvelutuotantoon.

Turvallisuusviestinnän tavoitteena on, että ihmiset ja organisaatiot kykenisivät:

- tunnistamaan riskejä
- ehkäisemään onnettomuuksia ennalta
- varautumaan erilaisiin onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin
- toimimaan oikealla tavalla onnettomuuden tai häiriötilanteen sattuessa
- toipumaan tapahtuneista onnettomuuksista tai häiriötilanteista

Turvallisuusviestinnän toteuttaminen perustuu pelastuslain 27 §:ssä pelastuslaitokselle asetettuun tehtävään.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslaitoksella turvallisuusviestintä ja palontutkinta ovat olleet samassa toimintayksikössä vuodesta 2021 lähtien. Tämän sijoittelun tarkoituksena on edesauttaa palontutkinnassa saatujen tietojen nopeaa

hyödyntämistä turvallisuusviestinnässä. Samassa toimintayksikössä on myös lisäksi 42§:n mukaisten ilmoitusten käsittely (mm. paloriskiasuminen) ja tämä täydentää edellä mainittua toimintoa sekä hyödyntää vastaavasti palontutkinnan ja turvallisuusviestinnän tietoja ja toimintoja.

Turvallisuusviestinnän toteuttamisessa varmistetaan ruotsinkielinen palvelun tarjonta, sekä huomioidaan myös pelastusalan näkyvyys, esittely sekä alan houkuttelevuuden lisääminen rekrytointimielessä. Turvallisuusviestinnän tavoitteet ja päämäärät on kuvattu tarkemmin Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä.

Turvallisuuskoulutuksilla tavoitetaan vuosittain vähintään 3% alueen väestöstä palvelutasopäätöksessä määritellyn tavoitteen mukaisesti. Vuonna 2024 turvallisuuskoulutettujen määrä oli 5286 henkilöä (5,34% väestöstä).

Turvallisuusviestinnällisiä keinoja kehitetään edelleen vuoden 2025 aikana. Tavoitteena on ennaltaehkäistä paloriskiasumista ja kohdentaa asumisturvallisuuden viestintää esimerkiksi syrjäytymisvaarassa ja vaikeassa elämäntilanteessa olevien ihmisten keskuuteen.

Vuonna 2022 aloitettua kokeilua yhteistyössä Porvoon kaupungin sosiaalitoimen etsivän lähityön kanssa jatketaan. Tavoitteena on tavoittaa syrjäytyneitä ja syrjäytymisvaarassa, sekä vaikeassa elämäntilanteessa olevia henkilöitä ja antaa heille opastusta, sekä neuvontaa arjen turvallisuudessa.

Porvoon vanhassa kaupungissa keväällä 2022 pilotoitua kohdennettua turvallisuusviestintää laajennettiin 2024 koskettamaan Loviisan vanhan kaupungin aluetta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa vuonna 2025. Kilpilahden teollisuusalueen, sekä Loviisan voimalaitoksen lähialueelle kohdennetun turvallisuusviestinnän kehittämistä jatketaan vuoden 2025 aikana.

Sopimuspalokuntien turvallisuusviestintää tuetaan ja vuonna 2025 on tarkoitus kehittää tätä toimintaa yhteisellä tuvi-suunnittelulla.

Turvallisuuskasvatus ja turvallisuuskoulutus

Turvallisuuskasvatus on opetusta ja ohjausta, jolla pyritään kehittämään lasten ja nuorten turvallisuustietoja, -taitoja ja -asenteita.

Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutus on suunnitelmallista ja kohdennettua opetusta ja ohjausta, jolla pyritään aikuisten turvallisuustietouden ja -osaamisen kehittämiseen.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Turvallisuuskoulutusta ja -kasvatusta toteutetaan päiväkotivierailuiden yhteydessä. Päiväkotivierailut toteutetaan pääsääntöisesti pelastuslaitoksen työvuorojen ja turvallisuusviestinnän tehtäväalueen toimesta. Päiväkotivierailuissa voidaan hyödyntää tarvittaessa myös alueen sopimuspalokuntia.

Alueen 8. luokkalaisille suunnattua koulutusta voidaan pitää osaltaan myös turvallisuuskasvatuksena, sekä -koulutuksena. Koulutuksien toteuttamisissa pyritään tekemään yhteistyötä pelastuslaitoksen ensihoidon vastuualueen kanssa ja koulutukset järjestetään vuonna 2024 vakioidun aikataulun mukaisesti. Koulutukset järjestetään valtakunnallisen NouHätä! -kampanjan rinnalla, sekä osana kampanjaa.

Turvallisuuskoulutusta toteutetaan pääsääntöisesti sosiaali- ja terveysalan toimijoille, esimerkiksi hoitolaitosten ja kotihoidon henkilökunnalle, osana vakiintunutta turvallisuusviestintätoimintaa. Turvallisuuskoulutusta tarjotaan aktiivisesti myös koulujen ja oppilaitosten henkilökunnalle. Turvallisuuskoulutusta ja -luentoja voidaan järjestää myös asiakkaan erillisestä pyynnöstä mahdollisuuksien mukaan.

Sopimuspalokunnat voivat tuottaa turvallisuuskoulutusta erillisen ohjeistuksen mukaisesti esimerkiksi taloyhtiöille, asukasyhdistyksille ja muille vastaaville toimijoille, erityisesti ilta- ja viikonloppuaikoina.

Kohderyhmä	Tavoittamiskeinot	Toteutus
8. luokkalaiset	Vuosittaiset paloturvallisuusluennot, NouHätä! -kampanja	Alkuvuosi
Hoitolaitokset ja kotihoito	Verkkokoulutus, alkusammutuskoulutukset	Kevät ja syksy
Päiväkotii-käiset	Päiväkotivierailut (vuorojen vastuulla, tuvi koordinoi)	Kesä ja syksy
Nuoret aikuiset (valtak. kohderyhmä)	Valtakunnallisten tavoittamiskeinojen mukaisesti. Mahdollisesti myös Careerialle suunnattuna turvallisuuskoululukuksena	Toistuvaa
Syrjäytyneet ja syrjäytymisvaarassa olevat, vaikeassa elämäntilanteessa olevat	Tavoitettavuus osana paloriskiasumistoimintaa (PelL 42).	Jatkuvaa
Erityisalueet - Kilpilahden alue - Loviisan voimalaitosalue - Porvoon vanha kaupunki - Loviisan vanha kaupunki	Kohdennettua tuvi- ja valvontatoimintaa sekä - huomiointi suuronnettomuusharjoituksissa - kohdennettu turvallisuusviestintä (lähialue) - huomiointi suuronnettomuusharjoituksissa - aluevalvonta ja -neuvonta - aluevalvonta ja -neuvonta	Vuosittain -aloitettu 2021 -aloitetaan 2025 -aloitettu 2022 -aloitettu 2022 -aloitettu 2024

Yleisötilaisuuksissa toteutettava sekä muu suurelle yleisölle suunnattu turvallisuusviestintä

Yleisötilaisuuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä ennalta suunniteltuja tapahtumia, joissa osallistujien osallistuminen on pääosin vapaaehtoista ja oma-aloitteista. Ta-

vallisesti osallistujia on määrällisesti paljon. Yleisötilaisuuksien turvallisuusviestinnällä pyritään vaikuttamaan mielikuviin ja herättämään turvallisuusajattelua. Yleisötilaisuuksien luonteen perusteella pyritään ja pystytään viestimään suurelle määrälle osallistujia pieni tarkoin valittu aihealue ja välittämään osallistujille turvallisuustietoja, -ohjeita ja -neuvoja.

Mediaviestintä tarkoittaa turvallisuusaiheisten viestien välittämistä erilaisilla media- ja joukkoviestimillä (radio, tv, elokuvat, www-sivut, lehdistö, sosiaalinen media, sähköiset ja paperiset tiedotteet sekä muut vastaavat menetelmät). Lisäksi joukkoviestinnällä tarkoitetaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa vaikuttamista. Massaviestintä voi olla koko alueen väestöä koskevaa yleistä turvallisuusasioiden informoimista tai se voi kohdistua johonkin rajatumpaan kohderyhmään. Massaviestintää voidaan käyttää myös sellaisten pelastusturvallisuuteen vaikuttavien uusien ilmiöiden ja havaintojen esilletuomisessa ja näiden aiheuttamien negatiivisten vaikutusten ennaltaehkäisemisessä.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaisesti erillisen harkinnan mukaan erilaisiin yleisötilaisuuksiin, sekä turvallisuusviestintäkampanjoihin. Valta-kunnalliset kampanjat antavat hyvää vetoapua ja valmiita materiaaleja pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätyöhön. Pelastuslaitos osallistuu vuoden 2024 aikana ainakin valtakunnalliseen NouHätä! -pelastustaitokampanjaan sekä tukee sopimuspalokuntia Päivä paloasemalla -tapahtumassa sekä osallistuu Paloturvallisuusviikkoon vähintään some-kanavilla.

Sopimuspalokunnat ovat aktiivisia toimijoita omilla alueillaan ja osallistuvat erilaisiin paikallisiin tapahtumiin esittelemällä toimintaansa ja kalustoaan, sekä järjestämällä turvallisuuskoulutusta tapahtumien yhteyteen. Alueen sopimuspalokuntia osallistuu vuosittain myös Päivä Paloasemalla -tapahtumaan, joka käynnistää paloturvallisuusviikon.

Vuosittaisiin itsearviointikohteisiin lähetetään samalla myös kohdennettua turvallisuusviestintää (esim. 72h varautumismateriaalia).

Media- ja joukkoviestintä

Turvallisuusviestintää toteutetaan pelastuslaitoksen sosiaalisen median kanavilla (Facebook, Instagram ja Twitter) erillisen viestintäkalenterin mukaisesti yhteistyössä pelastuslaitoksen viestinnän, sekä tilannekeskuksen henkilökunnan kanssa. Sosiaalisen median kanavien lisäksi pelastuslaitos julkaisee verkkosivullaan onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviä tiedotteita. Tiedotusvälineille toimitetaan mediatiedotteita ajankohtaisista asioista ja onnettomuustiedottamista pyritään kehittämään pelastustoiminnan, sekä pelastuslaitoksen viestinnän yhteistyönä siten, että niihin sisällytetään turvallisuusviestinnällisiä sisältöjä. Yhteistyötä sopimuspalokuntien kanssa pyritään vahvistamaan sosiaalisen median osalta.

Verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö

Turvallisuusviestinnän osalta tehdään aktiivista yhteistyötä hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa, Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kanssa (HIKLU), sekä valtakunnallisesti (pelastuslaitosten kumppanuusverkosto). Tuloksena on otettu käyttöön yhteisiä ohjeita helpottamaan arkea sekä vahvistamaan yhtenäistä laatua ja toimintakulttuuria eri pelastuslaitoksissa.

Sidosryhmäyhteistyön kehittämisellä voidaan jakaa osaamista ja viestiä eri yhteistyötahojen kautta. Yhteistyön lisääminen onnettomuuksien ehkäisytyössä on valtakunnallisella tasolla asetettu strateginen tavoite.

5.2. Palontutkinta

Palontutkinta on pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä ja sen tavoitteena on onnettomuuksien ehkäiseminen ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan kehittäminen.

Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon sytymissy, tapahtumaan vaikuttaneet taustatekijät, tapahtuman laajempi vaikutus, vahinkojen suuruus, merkitys ja vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Palontutkinnan toteutukseen ja laajuuteen vaikuttaa tulipalon seurausten vakavuus. Pelastuslaitosten on myös seurattava onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä. Onnettomuuskehityksen seurannan ja analysoinnin tulokset velvoittavat pelastuslaitosta ryhtymään tarvittaviin onnettomuuksia ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Jos on aihetta epäillä, että tulipalo tai muu onnettomuus on aiheutettu tahallisesti tai tuottamuksellisesti, pelastusviranomaisen on ilmoitettava asiasta poliisille. Poliisille on ilmoitettava myös palontutkinnan yhteydessä havaituista palo- ja henkilöturvallisuusrikkomuksista. Tiedot palontutkinnasta tallennetaan 91 §:ssä tarkoitettuun toimenpiderekisteriin.

Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon sytymissy ja selvitetään tarvittavassa laajuudessa palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Selvityksen laajuuteen vaikuttaa erityisesti palon seurausten vakavuus. Pelastusviranomaisten suorittama palontutkinta poikkeaa kysymyksenasettelultaan poliisin suorittamasta palonsyyntutkinnasta ja esitutkinnasta. Vastuu- ja syyllisyyskysymysten selvittäminen ei sisälly pelastusviranomaisten tutkintaan.

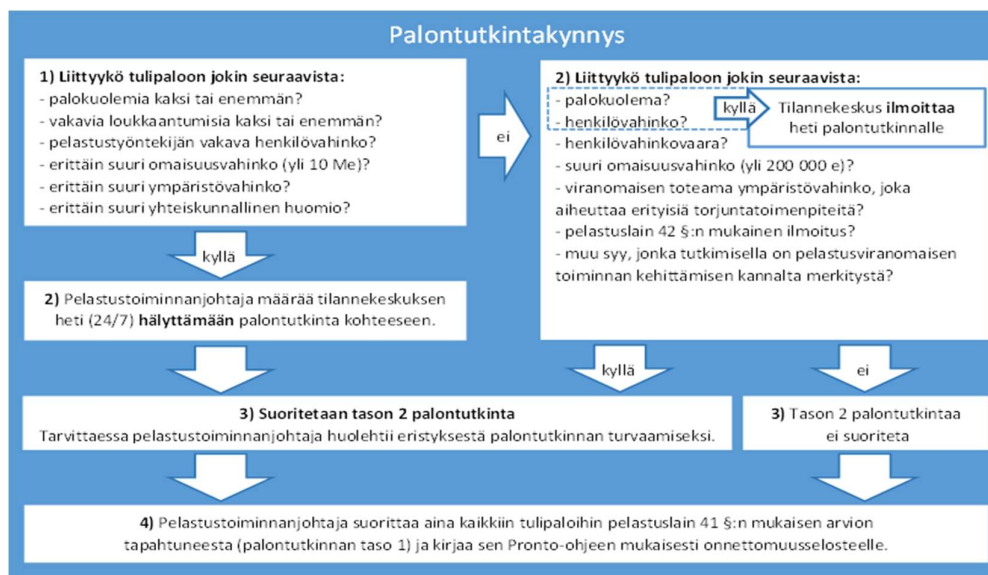
Palontutkinta toteutetaan palontutkintaohjeistuksen mukaisella tavalla. Palontutkinta on organisoitua ja johdettua toimintaa, jota kehitetään suunnitelmallisesti. Palontutkinta (taso 2) on sisällytetty kuuluvaksi jokaisen riskienhallinnan vastuualueella työskentelevän henkilön virkatehtäviin. Tason 1 palontutkintaa (arvio palon

syttymissyystä) suorittavat lähtökohtaisesti pelastustoiminnan johtajina toimivat henkilöt.

Palontutkinnassa on selvitettävä ainakin seuraavat asiat:

- pelastusviranomaisen valvontahistoria ja valvonnan vaikutus
- mahdolliset aikaisemmat onnettomuudet
- rakennuslupahistoria ja rakennuksen kunto ennen onnettomuutta
- pelastustoiminnan vaikutus ja mahdolliset puutteet
- pelastustoimintaan liittyvät työturvallisuusriskit.

Palontutkinnan yhteydessä kohteeseen on tarvittaessa syytä suorittaa myös ylimääräinen palotarkastus.

Kuva 1 IUPELA:n palontutkintakynnyksen ja -tason sekä tutkintatoiminnan aloittamisen aikataulun määrittely. (Lähde: IUPELA palontutkinnan prosessikuvaus)

Määrällisenä tavoitteena on tutkia vähintään kaikki ohjeistuksessa määritellyn tutkintakynnyksen ylittävät tulipalot. Palontutkinta voi omalla päätöksellään tutkia myös tutkintakynnyksen alittavia tulipaloja, esimerkiksi palontutkijan oman ammatitaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Turvallisuusviestinnän ja palontutkinnan tehtäväalue seuraa ja pyrkii parantamaan myös tason 1 palontutkinnan laatua.

Tutkinta-aikatavoite on 60 vuorokautta palontutkinnan aloittamisesta.

Palontutkinnan tulokset analysoidaan ja niistä annetaan pelastuslaitokselle suosituksia toiminnan kehittämiseksi, toiminnan kohdentamiseksi. Lisäksi voidaan antaa vastaavia suosituksia pelastuslaitoksen ulkopuolisille tahoille, kun sillä katsotaan olevan vaikutusta yleiseen pelastusturvallisuuteen. Palontutkinta tuottaa tutkittua

tietoa tulipaloista ja osin myös muista tapahtuneista onnettomuuksista mm. riskienhallinnan, sekä pelastustoiminnan vastuualueiden käyttöön. Riskienhallinnan vastuualueen toiminnoista rakentamisen suunnittelun ohjaus, valvontatoiminta, turvallisuuskoulutus, sekä turvallisuusviestintä hyödyntävät palontutkinnasta saatuja tietoja. Lisäksi palontutkinta tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää pelastuslaitoksen henkilöstön kouluttamisessa laaja-alaisesti. Pelastuslaitoksen palontutkinta kehittää toimintaansa tiiviissä yhteistyössä muiden HIKLU-laitosten palontutkintaryhmien kanssa, sekä valtakunnallisesti. Palontutkinnassa saadut tiedot välitetään nopealla aikataululla tiedoksi kaikille HIKLU-pelastuslaitoksille.

Vuoden 2024 aikana suoritettiin 37 palontutkintaa, joiden johtopäätöksiä hyödynnetään osana onnettomuuskehityksen seurantaa sekä onnettomuuksien ehkäisyä ja turvallisuusviestintää. Rakennuspaloista 82 prosenttiin suoritettiin 2-tason palontutkinta Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella. Palontutkinnan taso on 2020-luvulla saatu nostettua aiemmasta noin 30%:n tasosta nykyiseen noin 80%:n tasoon. Tutkintataso on tarkoitus pitää jatkossakin korkeana ja laadukkaana. Laajalla ja kattavalla palontutkintatoimella saadaan jatkuvasti ajantasaista tietoa tulipalojen taustoista sekä vaikutuksista, parannetaan riskienhallinnan työntekijöiden ammatillista osaamista onnettomuuksien ehkäisytyössä, voidaan tuottaa tietoa pelastustoiminnan kehittämiseksi sekä voidaan antaa ajanmukaista turvallisuusviestintää ja -koulutusta.

5.3. Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisyssä

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelu -työhön (Pelastuslaki 41 § 1. mom.)

Edellä mainittuja muita viranomaisia ovat esimerkiksi rakennusvalvontaviranomaiset, kaavoitusviranomaiset, ympäristöterveydenhuollon viranomaiset, poliisi ja sosiaali- ja terveystoimikunnat. Yhteistyötahoina ovat lisäksi nuohoojat ja pelastusliitot. Myös kolmas sektori on tärkeä yhteistyökumppani.

Yhteistyö sisältää myös paikallisen ja alueellisen turvallisuuden kehittämisen yhteistyössä Uudenmaan alueen kuntien kanssa. Alueen kaupunkiympäristön kasvunopeuden ja toimintaympäristön muutosten vuoksi on erityisen tärkeää olla aktiivisesti mukana turvallisuussuunnittelussa mahdollisimman etupainotteisesti. Lisäksi palvelukohtaisesti tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä esim. kuntien lastensuojelun, sosiaali- ja kriisipäivystyksen, valvontaeläinlääkärien, ympäristöviranomaisten ja Puolustusvoimien kanssa.

HIKLU-alueen pelastuslaitokset tekevät aktiivista yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisyn kehittämiseksi. Valvonnalla ja turvallisuusviestinnällä on molemmilla omat HIKLU-työryhmänsä, jotka kokoontuvat kuukausittain.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on merkittävä pelastuslaitosten yhteistyöverkosto. Onnettomuuksien ehkäisyn osalta kumppanuusverkosto tekee yhteistyötä muun muassa valvontatoiminnan, turvallisuusviestinnän, kemikaalivalvonnan sekä yleisötapahtumien valvonnan osalta. Kumppanuusverkostossa pelastuslaitokset yhdenmukaistavat valvonnan ja viestinnän käytänteitä sekä asiakasohjeita.

Yhteistoimintaviranomaiset	Yhteistyön rajapinnat											Pelastustoiminnan edellytykset	Ilmoitusvelvollisuudet muille viranomaisille			
	Yhteisvalvontakäynnit	Yleisötapahtumat	Asumisturvallisuus	Palontutkinta	Patoturvallisuus	Paloilmoitinlaitteet	Sammutuslaitteistot	Nuohoojien viikailmoitukset	Kemikaaliturvallisuus	Öljysäiliön turvallisuus	Eläinten hyvinvointi				Sähköturvallisuus	
Ensihoidosta vastaava	x	x	x												x	Kunnalliset
Kaavoittaja			x						x					x		
Kunnan eläinlääkäri	x		x								x				x	
Muut pelastuslaitokset		x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	
Rakennusvalvonta	x	x	x	x		x	x		x	x		x	x	x	x	
Sosiaaliviranomainen	x		x												x	
Ympäristöterveysvalvonta	x	x	x						x		x				x	
Ympäristönsuojelu	x	x	x						x	x					x	
AVI	x	x							x						x	
ELY	x				x				x	x				x	x	
Hätäkeskuslaitos						x	x									Valtion
OTKES				x												
Poliisi	x	x	x	x					x					x	x	
Puolustusvoimat	x													x		
Trafi	x								x					x		
Tukes	x	x				x	x		x				x	x	x	
Tulli	x															
Nuohoojat	x		x					x								
Tarkastuslaitokset	x					x	x		x	x		x	x			

Taulukko 1: Pelastuslaitosten yhteistyötahot (22)

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslaitos tekee aktiivista viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä onnettomuuksien ehkäisyn ja turvallisuuden ylläpitämisen sekä kehittämisen saralla. Viranomaisten kesken yhteistyötä ja vakiintuneita toimintatapoja on esimerkiksi Itä-Uudenmaan poliisin, rakennusvalvontaviranomaisen, hyvinvointialueen sosiaalitoimen ja ympäristöterveydenhuollon, aluehallintoviraston sekä Tukesin kanssa.

Yhteistyötä tehdään myös kuntien ja muiden pelastuslaitosten kanssa. Yhteistyö on osin säännöllistä, ja osin epäsäännöllistä yhteistyössä käsiteltävien asioiden luonteesta riippuen. Yhteistyöhön pelastuslaitosten välillä kuuluu olennaisesti

HIKLU- yhteistyö sekä kumppanuusverkoston asiantuntijatyöryhmien toimintaan osallistuminen.

Vuonna 2024 aloitettiin keskustelu aluehallintoviranomaisen kanssa työsuojelun kanssa yhteistä rajapintaa käsittelevien räjähdysvaarallisten tilojen osalta toiminnan selkeyttämiseksi kahden eri viranomaisen välillä.

5.4. Onnettomuuskehityksen seuranta

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Onnettomuuskehityksen seuranta tehdään osana pelastustoimen riskianalyysi-, tutkimus- ja asiantuntijatyötä. Riskianalyysiä tehdään HIKLU-yhteistyönä. Onnettomuuskehityksen seurannan painopisteitä ovat päivittäisten onnettomuuksien määrän, onnettomuusvahinkojen ja onnettomuuksien syiden seuraaminen sekä uudenlaisia onnettomuusuhkia tai suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien toimintaympäristön muutosten ja ilmiöiden tunnistaminen. Erityisenä painopisteenä onnettomuuskehityksen seurannassa hyödynnetään tehtyjä havaintoja ja johtopäätöksiä pelastuslaitoksen toiminnan suunnittelussa ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Onnettomuuskehitystä seurataan myös palontutkinnan kautta nousevien havaintojen tukemana. Seurannassa yleisemmin hyödynnetään Pronto-tilastoja sekä pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ehkäisyn pääpainopistealueiden PowerBi-tilastointia. Uusimpana toimenpiteenä seuranta tehdään vuoden lopussa aloitetulla yhteistyöllä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa koskien tulipalojen tilannekuvaa sekä ilmiöseuranta osin, kun esille nousevia ilmiöitä havaitaan. Asiassa tehdään yhteistyötä myös alueen poliisilaitoksen kanssa.

Onnettomuuskehityksen seuranta kehitetään vuoden 2025 aikana niiltä osin kuin se yksittäisen pelastuslaitoksen toimenpitein ja resurssein on mahdollista.

5.5 Valvonta

Valvontatoiminnan tavoitteena on edistää hyvää turvallisuuskulttuuria alueella ja vähentää onnettomuuksista aiheutuvia omaisuus- ja henkilövahinkoja. Tavoitteena on valvoa, että rakennusten omistajat ja haltijat sekä toiminnanharjoittajat noudattavat pelastuslaissa määritettyjä velvollisuuksia. Valvontatoiminnalla pyritään

myös varmistamaan pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintaedellytykset onnettomuustilanteessa. Valvontatoiminta sisältää pelastuslain mukaiset valvontatehtävät, kuten palotarkastukset ja asiakirjavalvonnan.

Valvonnan maksullisuus

Pelastuslaitokset perivät maksun palveluistaan kulloinkin voimassa olevan taksaluettelon mukaisesti. Palvelukohtainen taksaluettelo löytyy tämän suunnitelman liitteenä E. Liitteessä on lueteltuna kaikki aluepelastuslaitoksen maksulliset palvelut.

5.5.1 Määräaikainen valvonta

Määräaikaisessa valvonnassa valvotaan pelastuslain 2 ja 3 luvuissa säädettyjen yleisten ja rakennuksen omistajaa ja haltijaa sekä toiminnanharjoittajaa koskevien velvoitteiden noudattamista. Pelastusviranomaisen valvoo myös kemikaaliturvallisuuslain mukaista kemikaalien vähäiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin sekä kemikaalien säilytykseen liittyviä velvoitteita.

Vastuu kohteen turvallisuudesta on aina kohteen omistajalla ja haltijalla sekä toiminnanharjoittajalla. Valvonnan tavoitteena on myös tukea neuvonnan ja ohjauksen keinoin toimijan omatoimista varautumista ja turvallisuuskulttuuria sekä korostaa kohteen omatoimisen varautumisen merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Määräaikainen valvonta suoritetaan tyypillisesti pistokoeluontoisella tarkastuskierroksella, asiakirjavalvonnalla sekä asiakkaan kanssa turvallisuusasioista keskustelemalla. Valvontaa voidaan perustellusta syystä toteuttaa myös pelkkien asiakirjojen perusteella suoritettavana asiakirjavalvontana.

Valvontaa suoritetaan riskiperusteisesti. Riskitason määrittämisen yhtenä määrittävänä tekijänä on kohdeluokittelu. Valvottavat kohteet on jaettu kohdeluokkiin niiden pääasiallisen käyttötavan ja toiminnan mukaan. Luokituksessa on hyödynnetty tietoa myös erityyppisten kohteiden omaisuus- ja henkilövahinkoriskeistä.

Määräaikaisen valvonnan perusteella laaditaan pöytäkirja. Kohteiden määräaikaisvalvonnan yhteydessä havaittuja puutteita valvotaan joko asiakirjavalvontana tai jälkivalvontakäynnillä kohteessa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Määräaikaisen valvonnan suunnittelu perustuu pääasiassa pelastuslaitosten Kumppanuusverkoston valtakunnalliseen ohjeistukseen, jossa lähtökohtana on käytetty pelastustoimen onnettomuustietokanta Pron-ton aineistoa erityyppisten kohteiden omaisuusvahinkoriskeistä. Valvonnan suunnittelussa on painotettu myös potentiaalista henkilövahinkoriskiä ja valvontavälejä on tiivistetty esimerkiksi hoiva-alan kohteissa sekä kokoontumis- ja liiketiloissa. Li-

säksi myös suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta ja merkittäviä kulttuuri- ja ympäristöarvoja on pyritty ottamaan huomioon valvonnan suunnittelussa. Kohdeluokkia ja valvontavälejä on myös osaltaan sopeutettu toimintaympäristöstä ja toiminnassa tehtyjen havaintojen ja huomioiden tarpeiden perusteella. Määräaikaisia yleisen palotarkastuksen piiriin kuuluvia luokkien A1-A6 valvontakohteita on yhteensä noin 1650 kpl, joista vuosittain valvotaan noin 520–570 kohdetta valvontavälien mukaisesti. Valvontakohteiden lukumäärää kuvaavat luvut kuvaavat valvottavien kokonaisuuksien määrää, valvonnan piirissä tosiasiallisesti olevien rakennusten määrän ollessa tähän moninkertainen.

Määräaikaiset valvontakohteet on jaettu kohdeluokkiin A1-A6 ja edelleen alaluokkiin kohteen toiminnan ja ominaisuuksien perusteella. Määräaikaisen valvonnan valvontavälit vaihtelevat 1-10 vuoden välillä edellä mainituin perustein. Yksittäisten valvontakohteiden valvontavälejä on myös mahdollista muuttaa riskiperusteisesti.

Valvontakohteiden vuosittainen suunnittelu perustuu valvontavälien mukaiseen valvontakiertoon. Valvontakohteiden jakauma kohdeluokkiin, valvontavälit sekä ennakoitavat valvontatehtävät on esitetty liitteissä. Valvontakohteet ja niiden määrä eivät kuitenkaan ole pysyviä vakioita, vaan kohderekisterissä ja määrittelyissä tapahtuu muutoksia sen mukaan, kun valvontakohteissa sekä niiden toiminnassa tapahtuu muutoksia, esimerkiksi uusia rakennuksia otetaan käyttöön tai vanhoissa kohteissa toiminta muuttuu tai se lopetetaan. Valvontaa tulee kohdentaa vain onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelman mukaisiin valvontakriteerit täyttäviin kohteisiin. Vuoden alussa saatavilla oleva tieto määrittää valvonnalle lähtökohdan, jota lähdetään toteuttamaan suunnitelmallisesti.

Kohteen tietojen päivittäminen ja arviointi siitä, täyttääkö kohde suunnitelmanmukaiset valvontakriteerit ei ole pelastuslain 2 ja 3 lukujen mukaista valvontaa, jolloin näitä toimenpiteitä ei myöskään voida määräaikaisiksi valvontatoimenpiteiksi kirjata. Valvonnassa tavoitellaan valvonnan suorittamista kaikissa kohteissa, jotka ovat suunniteltuna valvonta-ajankohtana onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelman (valvontasuunnitelma) mukaisia valvontakohteita.

Määräaikainen valvonta kohteissa aloitetaan pääsääntöisesti rakennuksen käyttöönottoa seuraavana vuonna tai toiminnan aloittamisesta saadun tiedon perusteella. Valvontaohjelma päivitetään säännöllisesti uusien rakennusten ja kohteiden huomioimiseksi valvonnassa. Valvontakäynnit ajoitetaan pääasiallisesti oheista taulukkoa mukaillen.

Kuukausi	Valvontaluokka
Tammikuu	Kokoontumis- ja liiketilat, A3
Helmikuu	Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat, A1, A3 jatkuu
Maaliskuu	Maatalousrakennukset A5, teollisuus- ja varastorakennukset A4, paloturvallisuuden itsearviointien aloitus
Huhtikuu	Teollisuus- ja varastorakennukset A4 jatkuu, paloturvallisuuden itsearviointi

Toukokuu	Taloyhtiöt, paloturvallisuuden itsearviointi
Kesäkuu	Taloyhtiöt, paloturvallisuuden itsearviointi
Heinäkuu	Taloyhtiöt, paloturvallisuuden itsearviointi
Elokuu	Teollisuus- ja varistorakennukset (jatkuu), A4, paloturvallisuuden itsearviointi
Syyskuu	Opetusrakennukset ja päiväkodit, A2, paloturvallisuuden itsearviointi
Lokakuu	Opetusrakennukset ja päiväkodit (jatkuu), A2
Marraskuu	Muut rakennukset, A6
Joulukuu	Tasaus, ilotulitemyynti

Taulukko 2 Määräaikaisen valvonnan periaatteellinen vuosiakatau

Vuonna 2024 valvontasuunnitelman mukaisien kohteiden osalta valvonnasta toteutui 100%. valvontakriteerit täyttävien kohteiden osalta. Vuoden aikana kohteiden muutoksista johtuvia käsittelyjä tehtiin 104 kappaletta, joista 54 kappaletta johtivat kohteen valvontavälin muutokseen tai kohteen valvontasuunnitelmanmukaisuuden muutokseen, jolloin kohteelle ei kuluvana vuonna kohdennettu valvontatoimenpiteitä vaan ne siirtyivät tuleville vuosille. Kohteiden kohdetyypin muutoksia ja korjauksia toteutui 23 kappaletta.

Asuinrakennusten valvonta

Pelastuslain 2 ja 3 luvun velvoitteet koskevat myös asuinrakennusten omistajia, haltijoita ja toiminnanharjoittajia. Valvontaa suoritetaan tarvittaessa asiakirjavalvontana asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointilomakkeen perusteella tai valvontakäynnin. Asukkaille kohdennetaan myös turvallisuusviestintää, jonka avulla pyritään korostamaan asukkaiden omaa vastuuta turvallisuudestaan ja tarjoamaan keinoja sen edistämiseksi.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennusten valvonta toteutetaan määräaikaisena valvontana saman tapaan kuin A1-A6 kohteiden valvonta. Asuinrakennukset, jotka ovat varustettuja pelastustoimen laitteilla, luokitellaan kuitenkin A6-luokkaan.

Määräajoin valvottavia pelastussuunnitelmavelvollisia asuinrakennuskohteita on yhteensä noin 1000. Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennuksien valvontaväli on pääsääntöisesti 10 vuotta. Vuosittain valvonnan kohteena on siten noin 80-120 asuinrakennuskohdetta. Valvontakohteiden lukumäärää kuvaavat luvut kuvaavat valvottavien kokonaisuuksien määrää, valvonnan piirissä tosiasiallisesti olevien rakennusten määrän ollessa tähän moninkertainen.

Pelastussuunnitelmavelvollisten asuinrakennusten valvonnassa tavoitteena on kehittää toiminnan vaikuttavuutta asumisen paloturvallisuuden edistämiseksi ja asukkaiden turvallisuustietoisuuden lisäämiseksi omatoimisen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen kehittämiseksi.

Pienkiinteistöjen eli yhden tai kahden asunnon asuinrakennusten valvonta perustuu paloturvallisuuden itsearviointimenetelmään. Yksityisessä käytössä oleviin vapaa-ajan rakennuksiin kohdennetaan valvontaa tarvittaessa tarpeen mukaan niissä arvioidusti olevan pienemmän riskin vuoksi.

Paloturvallisuuden itsearviointimenetelmässä valvontaa kohdistetaan asuinkäytössä oleviin pienkiinteistöihin asunnon haltijan suorittaman itsearvioinnin tai sen palauttamatta jättämisen perusteella. Alueella on noin 24000 vakituiseen asumiseen käytettyä pientaloa eli noin 25000 pientaloasuntoa paritalot huomioiden. Paloturvallisuuden itsearvioinnissa noudatetaan 10 vuoden valvontaväliä postinumeralueittain, joka tarkoittaa noin 2500 itsearviointikohdetta vuosittain. Vuosittaiset paloturvallisuuden itsearviointialueet on esitetty jäljempänä taulukossa. Itsearviointijärjestelmä on aloitettu vuonna 2012, joten vuoden 2022 jälkeen itsearviointi on kohdistunut jokaiseen alueen postinumeralueeseen.

Asuinrakennustenkaan lukumäärät eivät ole pysyviä vakioita. Valvontakohteissa ja siten myös kohderekisterissä tapahtuu käytännössä koko ajan muutoksia esimerkiksi, kun uusia rakennuksia otetaan käyttöön tai vanhoissa kohteissa toiminta lopetetaan tai kohteen toiminnassa tapahtuu muutoksia, samalla tavalla kuin muun määräaikaisen valvonnan osalta on mainittu. Esitettävät tiedot perustuvatkin aina kyseiseen tarkasteluhetkeen.

Vuosi	Itsearviointialueet						
	Askola	Lapinjärvi	Loviisa	Myrskylä	Porvoo	Pukkila	Sipoo
2025			07740 07930	07600	06750 06950 07220 06530		04240 04150
2026	07510 07230	47350 07800	07750 07945		06500 06450	07550 04630	
2027					06400		04130
2028		07840			06100		
2029		07850	07910		06150 07410		04220 01150
2030	07590	07870	07900 07940 07980		06200		06390
2031	07580 07500		07920 07970 07960 07955		06650		01120 01490
2032	Paritalot, koko alue						
2033	07530 07680	07820 07810 47310 07830	07780 07890 07880	07690	07450 07350 07360 07370 07390 07280 07310		04480 04430 04170

				07320		
2034			07720 07700 07990	07130 06830 06850 07110	07560 07565	01190 01180 06880

Taulukko 3 Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointimenetelmän vuosisuunnitelma.

Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely

Pelastuslain 18 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla hoitolaitoksissa, palvelu- ja tukiasumisessa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa on velvollisuus huolehtia asukkaiden ja hoidettavien mahdollisuudesta poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa.

Pelastuslaitos valvoo edellä mainittujen kohteiden poistumisturvallisuuden tasoa valvontakäynneillä sekä arvioimalla toiminnanharjoittajan laatimaa poistumisturvallisuusselvitystä. Toiminnanharjoittaja voidaan myös velvoittaa toteuttamaan poistumiskoe poistumisjärjestelyjen toimivuuden ja poistumiseen kuluvan ajan todentamiseksi.

Poistumisturvallisuusselvitys tulee laatia ennen toiminnan aloittamista ja päivittää vähintään kolmen vuoden välein, tai kun toiminnassa tai tiloissa tapahtuu poistumisturvallisuuteen vaikuttavia muutoksia. Uudisrakentamisen yhteydessä rakentamismääräysten mukainen turvallisuusselvitys lähtökohtaisesti korvaa poistumisturvallisuusselvityksen.

Mikäli selvityksen perusteella arvioidaan, ettei kohteen poistumisturvallisuus täytä pelastuslain 18 §:n vaatimusta, toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa laatimaan poistumisturvallisuuden parantamisen toteuttamissuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään toimenpiteet ja aikataulu, joilla toiminnanharjoittaja kehittää kohteen poistumisturvallisuutta. Tarvittaessa pelastusviranomaisen voi antaa toiminnanharjoittajalle myös korjausmääräyksen esimerkiksi paloteknisen suojaustason parantamisesta poistumisturvallisuuden takaamiseksi.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslain 18§:n mukaan toiminnanharjoittajalla hoitolaitoksissa, palvelu- ja tukiasumisessa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa on velvollisuus huolehtia asukkaiden ja hoidettavien mahdollisuudesta poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa.

Pelastuslaitos valvoo edellä mainittujen kohteiden poistumisturvallisuuden tasoa valvontakäynneillä sekä arvioimalla toiminnanharjoittajan laatimaa poistumisturvallisuusselvitystä. Toiminnanharjoittaja voidaan myös velvoittaa toteuttamaan

poistumiskoe poistumisjärjestelyjen toimivuuden ja poistumiseen kuluvan ajan todentamiseksi.

Poistumisturvallisuusselvitys tulee laatia ennen toiminnan aloittamista ja päivittää vähintään kolmen vuoden välein, tai kun toiminnassa tai tiloissa tapahtuu poistumisturvallisuuteen vaikuttavia muutoksia. Uudisrakentamisen yhteydessä rakentamismääräysten mukainen turvallisuusselvitys lähtökohtaisesti korvaa poistumisturvallisuusselvityksen.

Mikäli selvityksen perusteella arvioidaan, ettei kohteen poistumisturvallisuus täytä pelastuslain 18 §:n vaatimusta, toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa laatimaan poistumisturvallisuuden parantamisen toteuttamissuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään toimenpiteet ja aikataulu, joilla toiminnanharjoittaja kehittää kohteen poistumisturvallisuutta. Tarvittaessa pelastusviranomaisen voi antaa toiminnanharjoittajalle myös korjausmääräyksen esimerkiksi paloteknisen suojaustason parantamisesta poistumisturvallisuuden takaamiseksi.

Poistumisturvallisuusselvityksien päivityksiä käsitettiin vuonna 2024 tavanomainen määrä kun päivitys tehdään tarvittaessa toiminnan muutosten johdosta tai muussa tapauksessa 3 vuoden välein. Uusia poistumisturvallisuusselvityskohteita ei valmistunut käyttöön Itä-uudenmaan pelastuslaitoksen alueella vuonna 2024.

5.5.2 Muu/ylimääräinen valvonta

Pelastusviranomaisen voi harkintansa perusteella tehdä valvontaa kohteisiin esimerkiksi riski-ilmoitusten perusteella. Riski-ilmoitukset voivat tulla esimerkiksi alueen asukkailta, toiminnanharjoittajilta tai muilta viranomaisilta. Pelastusviranomaisen voi kohdentaa valvontaa myös muiden ilmoitusten, omien havaintojensa tai pelastuslaitoksessa valittujen teemojen mukaisesti.

Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaisesti viranomaisten havaitessa virkatoimiensa yhteydessä tai muutoin saadessa tietää asunnossa tai rakennuksessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, tulee heidän ilmoittaa asiasta pelastuslaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Valvonnan suorittamiseksi valitaan tarkoituksenmukainen valvontakeino, yleensä paikan päällä tehtävä palotarkastus. Ilmoituksesta riippuen asia voidaan joissakin

tapauksissa käsitellä myös asiakirjojen perusteella tai neuvonnan ja ohjauksen keinoin. Korjaustoimenpiteiden suorittamista valvotaan tavanomaisin jälkivalvontamenettelyin.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Itä-uudenmaan pelastuslaitos tekee valvontaa vastaanotettujen ilmoitusten perusteella. Osana palvelutuotantoa käsitellään kaikki pelastusviranomaisen tietoon tulevat ilmoitukset. Muun muassa muiden viranomaisten lisääntynyt tietoisuus ja kyky tunnistaa ilmeinen palovaara, sekä pelastusviranomaisen suorittaman valvonnan tunnettavuuden kasvu ovat vaikuttaneet siihen, että palvelutarve on ollut tasaisessa kasvussa viime vuosien ajan. Lähivuosina jalkautuvan, palovaroittimia koskevan, lakiuudistuksen odotetaan kasvattavan ilmoitusten määrää entisestään.

Paloriski-ilmoitusten valvonnassa käytetään ensisijaisena valvontakeinona palotarkastusta. Palotarkastuksella todettuihin tarvittaviin toimenpiteisiin kohdistetaan myös jälkivalvontaa. Lisäksi ilmoituskohteeseen voidaan kohdistaa seuranta varsinaisten valvontatoimenpiteiden jälkeen, kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi turvallisuuden ylläpitämisen varmistamiseksi.

Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota yhteistyöhön muiden viranomaisten, erityisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen, kanssa niin konsultoinnin, yhteisten tarkastusten suorittamisen kuin myös tarkastusten edellyttämien jatkotoimenpiteidenkin osalta. Ilmoituksia käsitellään alusta alkaen ensisijaisesti viranomaisyhteistyössä ja ilmoituksen kohde pyritään saamaan aina tarkoituksenmukaisimman avun piiriin. Lisäksi toiminnan malleja ja periaatteita käsitellään myös sidosryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä sekä turvallisuusviestinnässä.

Paloriski-ilmoitukset välittyvät päivystävälle palotarkastajalle ja hän huolehtii ilmoituksen siirtymisestä jatkokäsittelyyn. Paloriski-ilmoitus voidaan tehdä pelastuslaitokselle sähköpostitse, puhelimitse tai sähköisellä ilmoitusjärjestelmällä.

Vuonna 2024 paloriski-ilmoituksiin perustuvia käsittelyjä ja tarkastuksia suoritettiin 159 kappaletta: Määrien kasvuun viime vuosina on pelastuslaitoksen määrätietoinen sidosryhmäyhteistyö sekä koulutus. Voidaan todeta, että kehityssuunta on alueen turvallisuuden kehittämisen näkökulmasta nousujohteinen.

Yleisötapahtumat

Pelastusviranomaisen valvoo yleisötapahtumien palo- ja henkilöturvallisuutta sekä tapahtumanjärjestäjän omatoimista varautumista ja pelastussuunnitelman laadintaa. Pelastussuunnitelmavelvoitteisten tapahtumien pelastussuunnitelmat arvioidaan. Lisäksi pelastussuunnitelman laadintaan ja tapahtuman turvallisuusjärjestelyihin liittyen annetaan neuvontaa ja ohjausta. Tapahtumaan suoritetaan tarvittaessa valvontakäynti.

Tapahtuman ollessa erityisen suuri tai muuten järjestelyiltään poikkeava, pelastusviranomaisen pyrkii neuvomaan ja ohjaamaan tapahtumajärjestäjää jo suunnitteluvaiheessa, jotta pelastustoiminnan edellytysten ja omatoimisen varautumisen asianmukaisesta toteutumisesta voidaan varmistua.

Yleisötapahtumiin suoritetaan valvontakäyntejä riskiperusteisesti. Pelastusyksikkö ja ensihoito osallistuvat tarvittaessa valvontakäynnille. Lisäksi suurissa ja poikkeavissa tapahtumissa tehdään tarvittaessa tapahtuma-aikaista valvontaa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on syventänyt yhteistyötä muiden alueellisten tapahtumaturvallisuuteen liittyvien toimijoiden kanssa kuten Poliisin kanssa. Yhteistyö on koettu hyväksi ja sitä on tavoitteena jatkaa myös vuonna 2025. Alueen yleisötapahtumien osalta vuonna 2024 valtaosa käsiteltiin asiakirjavalvontana johtuen alueen tapahtumien luonteesta ja mittakaavasta.

Tilapäismajoitus

Tilapäismajoitusten osalta valvotaan toiminnan palo- ja henkilöturvallisuutta sekä rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista ja pelastussuunnitelman laadintaa.

Kohteisiin, joissa järjestetään tilapäismajoitusta, suoritetaan ilmoituksen perusteella asiakirjavalvontaa, ja tarvittaessa kohteeseen suoritetaan palotarkastus turvallisen majoittumisen edellytysten tarkastamiseksi. Valvontakäynnin tarpeellisuus perustuu riskinarviointiin.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastuslaitos antaa yleisötapahtumien ja tilapäismajoitusten turvallisuuden suunnitteluun ja järjestämiseen liittyen ohjausta ja neuvontaa. Lakisääteiset yleisötapahtumien ja tilapäismajoituskohteiden pelastussuunnitelmat arvioidaan, niihin liittyvät ilmoitukset käsitellään sekä tehdään tarvittavat päätökset ja lausunnot. Pelastussuunnitelmavelvollisiin yleisötapahtuma- ja tilapäismajoituskohteisiin tehdään palotarkastuksia riskiperusteisesti. Kemikaalilainsäädännön mukaisesti pelastuslaitos valvoo yleisötapahtumissa räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteena sekä tilapäistä vähäistä vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia.

Tilapäismajoitusten määrä on ollut Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskienhallinnan tilastoinnin mukaan nousussa viime vuosina ja tätäkin työsuoritetta tukemaan on laadittu erillinen työohje vastaamaan toiminnan laadun ja yhdenvertaisen asiakaspalvelun tarpeisiin myös jatkossa. Vuonna 2024 tilapäismajoitusilmoituksia käsiteltiin 46 kappaletta.

5.5.3 Kemikaalivalvonta

Kemikaalilainsäädännön valvonta

Pelastusviranomainen valvoo vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, *kemikaaliturvallisuuslaki*) 115 §:n perusteella vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia sekä kemikaalien säilytystä. Kemikaaliturvallisuuslain 24 §:n mukaan vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen pelastusviranomaiselle.

Lisäksi kemikaaliturvallisuuslain 115 §:n perusteella pelastusviranomainen valvoo yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen sekä räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina yleisötilaisuuksissa tai yleisissä kokouksissa.

Kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia sekä säilytystä harjoittaviin kohteisiin kohdistuu osaltaan myös pelastuslain mukaista määräaikaista valvontaa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Vaarallisten kemikaalien laajamittaisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin kohteissa pelastuslaitos tekee yhteistyötä ja osallistuu yhteistarkastuksille TUKES:n lisäksi myös Traficom:n kanssa alueella sijaitsevan vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvän ratapihan osalta.

Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden valvonta

Pelastusviranomaisen tulee kemikaaliturvallisuuslain 25 §:n mukaisesti tehdä vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista päätös, sillä kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen. Päätös tehdään toiminnanharjoittajan toimittaessa kemikaaliturvallisuuslain 24 §:n mukaisen ilmoituksen. Päätöksessä voidaan asettaa ehtoja liittyen kemikaaliturvallisuuslain 2 luvun turvallisuusvaatimuksiin.

Kemikaaliturvallisuuslain 27a §:n perusteella pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittava tuotantolaitos ennen sen käyttöönottoa. Tarkastuksella valvotaan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimuksenmukaisuus sekä se, että tuotantolaitos on säännösten sekä asiasta tehdyn päätöksen mukaisessa kunnossa. Pelastusviranomainen toimii ilmoitusta käsitellessään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten TUKES:n kanssa, ja suorittaa laitoksiin tarvittaessa ennakkokatselmuksia.

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tai muun kohteen määräaikaaisessa valvonnassa kiinnitetään

huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Vähäisen teollisen käsittelyyn ja varastointiin liittyviä päätöksiä tehtiin vuonna 2024 18 kappaletta.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta

Kemikaaliturvallisuuslain 23 §:n mukaista laajamittaista kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvontaa suoritetaan yhteistyössä TUKES:in kanssa. Valvonnassa saatuja tietoja hyödynnetään suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten ulkoisen pelastussuunnitelman laadinnassa. Valvonnan yhteydessä pyritään varmistamaan, että kohteen turvallisuusselvityksessä ja sisäisessä pelastussuunnitelmassa on riittävät tiedot pelastuslaitoksen ulkoista pelastussuunnittelua varten.

Öljytorjuntavalmiuden valvonta

Pelastuslain 22 a-c §:n mukaisesti pelastuslaitoksen on valvottava alueellaan öljytuotteita sekä muita kemikaaleja varastoitavien tai käsittelevien laitosten öljytorjuntavalmiutta. Öljytorjuntavalmiuden vaatimustaso määräytyy kohteessa varastoitavien tai käsiteltävien öljytuotteiden määrien perusteella. Ainemäärät ja niihin perustuvat velvollisuudet on määritelty pelastuslaissa.

Öljytorjunnan osalta pelastuslaitokset tekevät tiivistä yhteistyötä toiminnanharjoittajien ja muiden viranomaisten kanssa. Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa öljytorjuntaan liittyvissä kysymyksissä.

Pyroteknisten tuotteiden valvonta

Ilotulitteiden käyttöä, pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina valvotaan siten, kuin niistä kemikaaliturvallisuuslaissa säädetään.

Pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin toimitetaan valvontakäynti vuosittain ajoittuen ilotulitteiden kaupan myyntisesonkeihin. Valvontakäynnillä varmistetaan, että varastointi- ja myyntipaikat ovat säännösten ja annetun päätöksen mukaiset.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Pelastusviranomainen käsittelee toiminnanharjoittajien tekemät ilmoitukset, tekee niistä päätökset sekä tarkastaa pyroteknisten

tuotteiden varastoinnin ja myyntipisteet kaupan yhteydessä pääasiallisena myyntikautena 27.12.–31.12. Lisäksi ilotulitemyyntipisteitä ja yksityisiä ilotulustilaisuuksia koskevia ilmoituksia voi tulla vireille esimerkiksi juhliin, mökkikauden päättäjäisiin, ns. venetsialaisiin liittyen. Vuosittain ilmoituksia käsitellään noin 60 kappaletta joista noin valtaosa kohdistuu ajankohdallisesti pääasialliseen myyntikauteen. Näin toteutui myös vuonna 2024.

Yleisötapahtumien yhteydessä käytettävien erikoistehosteiden ilmoitukset käsitellään omina päätöksinä. Tarpeen mukaan tilaisuuksiin kohdistetaan erillinen valvontakäynti. Määrä vaihtelee vuosittain hyvin paljon eikä selkeätä kehityssuuntaa voida määrissä todeta.

Öljylämmityslaitteistot

Sumutuspolttimella varustettujen öljylämmityslaitteistojen turvallisuutta valvotaan suorittamalla öljylämmityslaitteistoon kohdennettu valvontakäynti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun laitteiston omistaja on saattanut käyttöönotettavan öljylämmityslaitteiston pelastuslaitoksen tietoon.

Maanalaisille öljysäiliöille tulee suorittaa määräaikaistarkastukset 2, 5 tai 10 vuoden välein riippuen öljysäiliön kuntoluokasta, sijainnista ja kunnan ympäristömääräyksestä. Tarkastuksen suorittaa TUKES:n hyväksymä tarkastusliike.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos:

Räjähteiden tilapäisen varastoinnin valvonta

Räjähteiden osalta pelastuslaitos suorittaa räjähteiden tilapäisen varastoinnin tarkastuksia sekä tilapäisen varastoinnin tarkastuksia, joilla korvataan Tukesin käyttöönottotarkastus, mikäli Tukes näin määrittelee.

Tämän tyyppisiä tarkastustarpeita ei vuonna 2024 esiintynyt.

Osallistuminen toisen viranomaisen tai sidosryhmän tarkastukseen

Pelastusviranomainen voi pyydettäessä osallistua myös toisen viranomaisen tai muun sidosryhmän tarkastukseen. Tällöin pelastusviranomainen ei välttämättä suorita samalla omaa valvontaa, mutta mikäli omaa valvontaa suoritetaan, toteutetaan se kunkin valvontalajin mukaisin periaattein ja toimenpitein.

Vuonna 2024 osallistumisia tehtiin noin 10 kappaletta ja tavoitteena on jatkaa toimintaa mahdollisuuksien mukaan vuonna 2025.

6. Muusta HIKLU-alueesta poikkeava toiminta: Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Suunnitelmasta poikkeaminen ja palvelutuotannon jatkuvuus

Pelastuslain 28§:n mukaisesti pelastuslaitoksen palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös palvelutuotanto poikkeusoloissa ja olosuhteiden vaa-tiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen. Itä-Uudenmaan pelastuslaitok-sen onnettomuuksien ehkäisyn palvelutasoa pyritään ylläpitämään tässä suunni-telmassa mainituilla tavoilla myös normaalioloista poikkeavissa tilanteissa. Tämä voi kuitenkin edellyttää poikkeamista normaaleista toimintatavoista ja tavoitteista häiriötilanteesta riippuen. Tilanteen ja tarpeen mukainen palvelutuotannosta poik-keaminen perustelluista syistä on huomioitu myös palvelutasopäätöksessä.

Tarvittaessa palvelutuotantoa sopeutetaan palvelutason ylläpitämiseksi. Ensisijai-sesti sopeuttamisella tarkoitetaan esimerkiksi valvontatoiminnassa vaihtoehtoisten valvontakeinojen ja -menetelmien käyttämistä tai valvonnan eri osa-alueiden tai valvontakohteiden priorisoimista, mikäli palvelutason ylläpitäminen tavanomaisesti ei ole mahdollista. Samoin turvallisuusviestinnässä toimintaa voidaan sopeuttaa vaihtoehtoisin menetelmin. Palvelutuotannon sopeuttamisesta ja tavanomaisista toimintamalleista poikkeamisesta päätetään aina tapauskohtaisesti erikseen ris-kihallinnan vastuualueella, normaalien päätöksentekomenettelyiden mukaisesti.

Toinen osa palvelutuotannon ylläpitämistä on myös toiminnan jatkuvuus. Palvelu-tuotannon jatkuvuus pyritään varmistamaan henkilöstön monipuolisella osaamisen kehittämisellä, sekä toisaalta välttämällä henkilöriippuvuuksia tietynlaisen osaami-sen liiallisen keskittymisen johdosta. Toiminnan jatkuvuutta pyritään varmistamaan myös palveluprosessien ja toimintamenetelmien kattavalla kirjallisella kuvaami-sella.

Muu asiakirjaohjaus

Muu asiakirjaohjaus on huomioitu Itä-uudenmaan pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn palvelutuotannon sisällöissä. Muuna asiakirjaohjauksena on huomi-oitu erityisesti onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma, tavoite tulipalojen puo-littamisesta 2030 mennessä.

Teemat

Erityistä tarkastelua vaativat kohteet

Kohteet tunnistettu HIKLU riskianalyyssissä erillisin kriteerein

Erityistä tarkastelua vaativa = Kohteeseen tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitoksen palvelutuotannossa

- onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi
- onnettomuustilanteessa toimimiseksi
- pelastustoiminnan edellytysten varmistamiseksi

Kohteiden osalla kohdistetaan toimenpiteitä määräaikaissa valvonnassa, turvallisuusviestinnässä, kemikaalivalvonnassa, pelastustoiminnan suunnittelussa, sidosryhmäyhteistyössä sekä operatiivisessa toiminnassa. Esimerkkinä kohteisiin suoritetaan valvontaa yhteistyössä riskienhallinnan ja operatiivisen toiminnan edustajien kanssa.

Erityistä tarkastelua vaativien kohteiden osalta valvonnassa korostetaan kohteiden riskejä ja vaikutuksia lähialueille. Vaikutukset lähialueille huomioidaan lähialueiden kohteiden valvonnassa.

Toiminnan tueksi on laadittu vaadittavia ohjeistuksia ja toimintaa on pilotoitu vuonna 2024. Toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen vuonna 2025.

Erityistä tarkastelua vaativien kohteiden huomiointi		
Kohderyhmä	Tavoitteet ja vaikuttaminen	Toimenpiteet 2025
Kohteet, joiden vaikutukset voivat olla laajat ihmisille	<ul style="list-style-type: none"> • Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen ja kehittäminen • Kohteiden lähialueilla sijaitsevien muiden kohteiden huomiointi omatoimisen varautumisen varmistamiseksi ja kehittämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohderyhmän palotarkastukset yhteistyössä pelastustoiminnan vastuualueen kanssa <ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitetyn toiminnan/toimintamallin toteuttaminen
Tärkeiden toimintojen kohteet	<ul style="list-style-type: none"> • Pelastustoiminnan edellytykset • Tilojen turvallisuus, toiminnan jatkuvuus ja omatoiminen varautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Valvonnan suunnittelu • Toiminnan/toimintamallin kehittäminen tulevaisuudessa (2025-)
Kohteet, joiden vaikutukset voivat olla laajat omaisuudelle	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurihistoriallisen arvo-omaisuuden suojaamisen ja pelasta- 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohderyhmän huomiointi valvonnan suunnittelussa

	<p>misen huomiointi sekä edellytysten varmistaminen/parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurihistoriallisen arvo-omaisuuden huomiointi omatoimisessa varautumisessa 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitetyn toiminnan/toimintamallin toteuttaminen • Porvoon vanhan kaupungin yhdistetty turvallisuusviestintä ja -valvontakierros <ul style="list-style-type: none"> ○ Toiminnan toteuttaminen ja tarvittaessa kehittäminen
Pelastustoiminnan kannalta haastavat kohteet	<ul style="list-style-type: none"> • Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen ja kehittäminen • Omatoiminen varautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Valvonnan suunnittelu <ul style="list-style-type: none"> ○ Toiminnan/toimintamallin kehittäminen ja pilotointi seuraavassa valvontakierrossa, mm. keinot, sisällöt ym.

Asiakaskokonaisuusmalli

Valvonnan asiakaskokonaisuusmallin kohderyhmä muodostuu samalle kiinteistön omistajalle ja/tai toiminnanharjoittajalle kuuluvista erillisistä valvontakohteista. Asiakaskokonaisuusmallin toiminnan tarkoituksena ja tavoitteena on edistää ja kehittää kiinteistön omistajan ja/tai toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista ja paloturvallisuutta keskitetysti ja kokonaisvaltaisesti yhteistyössä kohderyhmän vastuutahojen kanssa.

Asiakaskokonaisuusmallissa kohderyhmän kohteissa valvontatoiminnassa tehdyt havainnot kootaan kokonaisuudeksi johtopäätösten muodostamiseksi koko asiakaskokonaisuudesta. Kokonaiskuvaan voidaan sisällyttää myös muita syötteitä tai muussa yhteydessä tehtyjä havaintoja. Johtopäätökset ja muut mahdolliset turvallisuuden edistämiseen liittyvät tarpeet käsitellään yhteistyössä asiakaskokonaisuuden kohderyhmän vastuuhenkilöiden kanssa turvallisuuden kehittämiseksi ja turvallisuustyön tukemiseksi kyseisissä kohteissa.

Mallin mukainen toiminta kohdistetaan vuosittain eri asiakaskokonaisuuteen. Kohderyhmä vuonna 2025 on Sipoon kunnan päiväkodit. Vuonna 2024 kohderyhmänä olivat päiväkodit Loviisan kaupungin osalta.

Moniammatilliset valvontakäynnit

Vuonna 2024 pilotoitiin myös moniammatillisen valvontakäynnin mallia yhdessä Hyvinvointialueen muiden viranomaisten kanssa. Pilotoinnin tuloksia arvioidaan toteutuksen ja hyötyjen näkökulmasta hyvinvointialuevetoisesti. Mahdollinen jatko selviää vuoden 2025 alkupuolella.

Resurssit, seuranta ja tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan palvelut tuotetaan riskienhallinnan vastualueen resursseilla, joka on johdon lisäksi 11 henkilötyövuotta (htv). Pelastuslaitoksen muu henkilöstö osallistuu tarvittaessa yksittäisiin valvonta-, turvallisuusviestintä- tai neuvontatehtäviin (esimerkiksi erityistä tarkastelua vaativien kohteiden valvonta, yleisötapahtumien valvonta, turvallisuuskoulutukset, pelastusteiden koeajot ym.)

Riskienhallinnan vastualue	Pääasialliset tehtävät	Henkilöä
Riskienhallintapäällikkö	<ul style="list-style-type: none"> Vastualueen johto 	1
Palvelutuotanto		
Valvonnan ja rakentamisen ohjauksen tehtäväalue	<ul style="list-style-type: none"> Pelastuslain 2 ja 3 luvun noudattamisen valvonta Rakentamisen ohjaus ja neuvonta sekä maankäytön suunnittelun ohjaus Kemikaalivalvonta 	6
Turvallisuusviestinnän ja palontutinnan tehtäväalue	<ul style="list-style-type: none"> Turvallisuusviestintä- ja koulutukset Pelastustoimelle kuuluva ohjaus Neuvontapalvelut / Media- ja joukkoviestintä Paloriski-ilmoitusten valvonta ja siihen liittyvät palvelut Paloturvallisuuden itsearviointi 	4
Kehittämisen ja ohjauksen tehtäväalue	<ul style="list-style-type: none"> Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan palvelujen kehittämistehtävät Onnettomuuksien kehityksen seuranta 	1
Tehtävät, jotka kuuluvat kaikkien yhteisesti hoitettaviksi / Tehtävät, jotka jakautuvat koko vastuualueelle	<ul style="list-style-type: none"> Neuvontapalvelut / päivystävä palotarkastaja Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi Määräaikainen valvonta Palontutkinta 	

Taulukko 4 Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan henkilöresurssi

Määräaikainen valvonta, turvallisuuskoulutus ja muut lakisääteiset tehtävät palvelutasopäätöksen mukaisesti muodostavat pääprioriteetin vuosittaisessa työntekijäkohtaisessa työnkuvassa. Jäljelle jäävä aika käytetään muiden tavoitteiden toteuttamiseen työnkuvan mukaisesti. Toteumaa ja työtehtävien seuranta tehdään esihenkilöiden toimesta jatkuvasti koko vuoden aikana, jolla varmistetaan tavoitteiden toteutuminen ja riittävän aikainen reagointi resursointimuutoksiin.

Vuonna 2025 tapahtuvan eläköitymisen johdosta yksi virka tulee täytettäväksi vuoden 2025 alkupuolella. On arvioitu, että tämän viran täytön kohdalla painopisteenä on kemikaalivalvonnan tuntemus ja osaaminen.

Lisäksi resurssisuunnittelussa valvontatoimintaa koskien on huomioitu erityisesti uuden OEJ valvontasovelluksen käyttöönotto vuonna 2026 jonka kaikki valmistelevat toimenpiteet toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Muu viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö

Pelastuslaitos tekee laajaa yhteistyötä myös muiden kuin nimenomaisten palveluiden kohdalla erikseen mainittavien tahojen kanssa. Seuraavassa taulukossa kuvataan muun viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön rajapinnat niiltä osin kuin niitä ei ole vielä aiemmin esitetty.

Yhteistyötaho	Yhteistyön keskeinen sisältö	Yhteistyön taso
Ympäristöterveydenhuolto	<ul style="list-style-type: none"> • paloriski-ilmoitusten valvonta ja konsultointiyhteistyö • yleisötapahutumien valvonta ja konsultointiyhteistyö • monialaiset valvontakäynnit • kohdeilmoitukset ja tiedonvaihto 	tarpeen mukaan
Ympäristönsuojelu	<ul style="list-style-type: none"> • kemikaalivalvonta ja konsultointiyhteistyö 	tarpeen mukaan
Poliisi	<ul style="list-style-type: none"> • palontutkinta • tulipalojen tilannekuva (liittyy PelL 43§) 	säännöllistä säännöllistä
	<ul style="list-style-type: none"> • yleisötapahutumien valvonta, ilotulituskäytökset, paloriski-ilmoitusten valvonta, konsultointi ja muut mahdolliset valvontahavainnot 	tarpeen mukaan
	<ul style="list-style-type: none"> • tulipysäkki- / ankkuritoiminta 	tarpeen mukaan
ELY	<ul style="list-style-type: none"> • YVA-prosessiin osallistuminen 	tarpeen mukaan
Yhdistykset, säätiöt, julkisyhteisöt, kunnalliset vuokra-asuntoyhtiöt, kunnat	<ul style="list-style-type: none"> • asumisen turvallisuuden ja paloriskitietoisuuden edistäminen • turvallisuuden edistäminen yleisesti 	tarpeen mukaan
Hyvinvointialueen SOTE toiminnot	<ul style="list-style-type: none"> • 42§ prosessi • Turvallisuuskoulutukset • Etsivä lähityö • Moniammatillinen valvontayhteistyö 	Säännöllistä
Muut pelastuslaitokset	<ul style="list-style-type: none"> • HIKLU yhteistyö • Kumppanuusverkosto yhteistyö • Keski-uudenmaan pelastuslaitos Tulipalojen tilannekuva (liittyy PelL 43§) 	Säännöllistä

Taulukko 5 Pelastuslaitoksen viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö

Lähteet

- (1) Uudenmaan liitto (2024). Uudenmaan väestönkasvu oli ennätysellisen nopeaa vuonna 2023. Verkkosivu: < [Uudenmaan väestönkasvu oli ennätysellisen nopeaa vuonna 2023 \(uudenmaanliitto.fi\)](#)>. Sivulla käyty: 17.09.2024.
- (2) Uudenmaan liitto (2022). Uusimaa-kaava 2050 - Uudenmaan rakennesuunnitelma. Verkkosivu: <[Uudenmaan rakennesuunnitelma \(uudenmaanliitto.fi\)](#)>. Sivulla käyty: 17.09.2024.
- (3) Helsingin kaupunki (2018). Sään ja ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit Helsingissä. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:6. Verkkosivu: <<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-06-18.pdf>>. Sivulla käyty: 17.09.2024.
- (4) Tilastokeskus (2023). Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne 31.12.2022. Verkkosivu: <[Tunnuslukuja väestöstä muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi. PxWeb \(stat.fi\)](#)>. Sivulla käyty: 21.11.2023.
- (5) Uudenmaan pelastuslaitokset (2023). Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysi.
- (6) STM (2020). Turvallisesti kaiken ikää - Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 sekä selvitys kustannuksista. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:33. Verkkosivu: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162537/STM_2020_33_j.pdf?sequence=4&isAllowed=y>. Sivulla käyty: 17.09.2024.
- (7) SM (2020). Pelastustoimen ja siviilivalmiuden toimintaympäristöanalyysi. Sisäinen turvallisuus - Sisäministeriön julkaisuja 2020:18. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162561/SM_2020_18.pdf>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (8) Tukes (2021). Litiumioniakkujen elinkaari hankinnasta hävittämiseen. Verkkosivu: <<https://tukes.fi/litiumioniakkujen-turvallinen-kayttaminen>>. Sivulla käyty: 17.09.2024.
- (9) Tilastokeskus (2024). Moottoriajoneuvokanta - Liikennekäytössä olevat henkilöautot käyttövoiman mukaan 1990-2023. Verkkosivu: < [Moottoriajoneuvokanta - Tilastokeskus \(stat.fi\)](#)> Sivulla käyty 18.09.2024.
- (10) Helsingin kaupungin pelastuslaitos (2024). Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026. Tiivistelmä (julkinen). Verkkosivu: <[PTP tiivistelmä.pdf \(pelastustoimi.fi\)](#)> Sivulla käyty 18.09.2024.
- (11) Helsingin kaupunginkanslian tilastojulkaisuja (2019). Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035. Verkkosivu < [19_03_14_Tilastoja_3_Vuori.pdf \(hel.fi\)](#)>. Sivulla käyty 10.4.2024

Muu taustamateriaali

Tilastokeskus (2020). Suomen virallinen tilasto (SVT): Työtaturmat. <https://www.stat.fi/til/ttap/2018/ttap_2018_2020-06-17_fi.pdf>. Sivulla käyty: 18.09.2024.

Valtioneuvoston kanslia (2021). Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:7. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162857/VN_2021_7.pdf?sequence=4>. Sivulla käyty: 18.09.2024.

Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustietokanta Pronto. <<https://pronto-net.fi/>>.

UKK-instituutti (2021). Koulussa tapahtuvat tapaturmat. Verkkosivu: <<https://www.tervekoululainen.fi/ylakoulu/tapaturmat/koulutapaturmat/>>. Sivulla käyty 9.7.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2017). Kansallinen Uhri-kyselytutkimus 2017. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135809/TY%c3%962017_45_UHRI..WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Sivulla käyty 9.7.2021.

Liikennevirasto (2014). Valtakunnallinen tieliikenne-ennuste 2030. Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 13.2014. <https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/Its_2014-13_valtakunnallinen_tieliikenne-ennuste_web.pdf>. Sivulla käyty 9.7.2021.

Kuntaliitto (2018). Pelastuslaitosten valvonnan aapinen. Verkkosivu: <<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2018/1945-pelastuslaitosten-valvonnan-aapinen>>. Sivulla käyty 9.7.2021.

Visitory (2023). Uusimaa – majoitustilastot. Verkkosivu: <[Uusimaa - Majoitus-tilastot ja Matkailutilastot - visitory](https://uusimaa.fi/majoitus-tilastot-ja-matkailutilastot-visitory)>. Sivulla käyty 21.11.2023.

LIITE A Määräaikaisen valvonnan valvontavälit

LIITE B Valvontasuunnitelman toteuman seuranta 2024

LIITE C Palontutkinnan ja turvallisuusviestinnän toteuma 2024

LIITE D Valvontavälimuutokset 2025

LIITE E Taksaluettelo

LIITE A – Määräaikaisen valvonnan valvontavälit ja taksakategoriat

A1 - Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	Rakennus-luokitus 1994	Palotarkastus-luokka	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Taksa	
Keskussairaalat, muut sairaalat	211, 213	A100		12 ¹⁾							1	
Terveyskeskusten vuodeosastot	214	A105		12 ¹⁾							2	
Terveystenhuollon erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäytössä)	215, 219	A110					48				2	
Vanhainkodit, tehostettu palveluasuminen/ympäri vuorokautinen palveluasuminen, kehitysvammaisten hoitolaitokset	221, 223, 229	A115		12 ¹⁾							2	
Palvelutalot, palveluasuminen/yhteisöllinen asuminen varustettu autom. sammutuslaitteistolla ei varustettu autom. sammutuslaitteistolla		A120										
						36 ²⁾					2	
					24 ²⁾						2	
Tuettu asuminen, ammatilliset perhekodit ja vastaavat pts-kohteet	239	A125					48 ²⁾				3	
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympäri vuorokautiset päiväkodit vankilat lasten- ja nuorisokodit ympäri vuorokautiset päiväkodit	222, 241, 231, 239	A130										
	241			12		36 ³⁾					2	
	222				24							2
						24						2
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerakennukset muut majoitusliikerakennukset, alle 10 paikkaa	121, 123, 129	A135			24						3	
							48				3	
Vuokrattavat lomamökit ja – osakkeet (lomakylät), leirintäalueet	124	A140					48				3	
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	131, 139	A145						60			3	

1) Tarkastusväli on tiheämpi, mikäli kohteessa ei ole poistumisturvallisuus kunnossa

2) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuusselvityksen päivittämisen yhteydessä 3 v. välein

3) Avovankilat

A2 - Opetusrakennukset ja päiväkodit (A2-luokka)	Rakennusluokitus 1994	Palotarkastusluokka	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Taksa
Päiväkoti	231	A200									
alle 25 paikkaa								60			3
25-100 paikkaa						36					3
yli 100 paikkaa					24						3
Yleissivistävät oppilaitokset											
alle 100 oppilasta	511	A205			24						2
yli 100 oppilasta					24						2
Keskiasteen oppilaitokset	521	A210			24						2
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	531, 532	A215					48				2
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	541, 549	A220						60			3

A3 – Kokoonntumis- ja liiketilat	Rakennus-luokitus 1994	Palotarkastus- luokka	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Taksa
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset											
alle 400 m ²	111, 112, 119	A300								120	3
400-2 499 m ²	111, 112, 119						48				3
2 500- 9 999 m ²	111, 112, 119					36					2
10 000 m ² tai enemmän	111, 112, 119		12								1
Anniskeluravintolat											
alle 50 asiakaspaikkaa	141	A305							96		3
50-500 asiakaspaikkaa	141					36					3
yli 500 asiakaspaikkaa	141		12								2
Ruokaravintolat ¹⁾											
alle 50 asiakaspaikkaa		A310								120	3
yli 50 asiakaspaikkaa								60			3
Teatteri- ja konserttirakennukset											
paikkaluku yli 300	311, 312	A315		12							2
paikkaluku korkeintaan 300							48				3
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset											
Kirjastot ja museot	322, 323, 324	A320						60			3
Näyttelyhallit					24						3
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	341, 342, 349	A325						60 ²⁾			3
Muut kokoonntumISRakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	331, 351, 352, 353, 354, 359, 369	A330						60			3
Liikenteen rakennukset											
lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat	161, 162, 163, 164, 169	A335									
muut liikenteen rakennukset ³⁾	161			12							1
	163, 164, 169							60			3

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut ruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

A4 – Teollisuus- ja varastorakennukset	Rakennus-luokitus 1994	Palotarkastus-luokka	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Taksa
Energiantuotannon rakennukset alle 1 000 m2 1 000 m2 tai enemmän	611, 613	A400						60			3
						36					3
Infrastruktuurin kannalta merkittävät eritystä tarkastelua vaativa kohde ¹⁾ muu infrastruktuurille merkittävä kohde ²⁾		A405		12 ³⁾			48 ³⁾				2
					24 ³⁾			60 ³⁾			3
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset ⁴⁾ alle 1500 m2 1500-4 999 m2 yli 5 000 m2	691, 699	A410						60			3
						36				3	
				12						1	
Teollisuus- ja pienteollisuustalot ⁴⁾ alle 1 500 m2 1 500 m2 tai enemmän	692	A415						60			3
						36				3	
Kulkuneuvojen huoltorakennukset alle 1500 m2 1500-4 999 m2 yli 5 000 m2	162	A417					48				3
						36				3	
				12						1	
Kulkuneuvojen suojarakennukset alle 1 500 m2 1 500-9 999 m2 10 000 m2 tai enemmän	162	A417								120	3
							48			3	
					24					1	
Varastorakennukset alle 1 500 m2 1 500-9 999 m2 10 000 m2 tai enemmän	711, 712, 719 711, 712, 719 711, 712, 719	A420								120	3
								60		3	
					24					1	

1) Tunnistettu erityistä tarkastelua vaativaksi kohteeksi

3) Valvonnalla ensisijainen oe-merkitys 12/24kk, muuten 48/60kk

2) Muu infrakohde, esim. vesihuolto, teleteknikka, huoltovarmuuskohteet yms. Toiminnan luonteella voi olla myös merkitystä. 4) Palovaarallisuusluokka otettava huomioon

A5 - Maatalousrakennukset	Rakennus-luokitus 1994	Merlot-palotarkastus-luokka	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]	Taksa
Kohteella on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ¹⁾	811, 819	A500			24						3
Kohteella on ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus ²⁾	811, 819	A505					48				3
Muut eläinsuojat ³⁾	811, 819	A507						60			3
Viljatilat	891	A510									
yli 150 ha								60			3
kohteella kemikaali-ilmoitus						36					3
yhteiskäyttökuivaamo						36					3
Muut maataloustuotantorakennukset	893, 899	A510	tapauskohtainen harkinta								3
Kasvihuoneet	892	A520									
Ulkopuolisia työntekijöitä 1								60			3
Ulkopuolisia työntekijöitä 2-3								60			3
Ulkopuolisia työntekijöitä yli 3								60			3

1) Eläintilat, joissa vähintään 300 lypsylehmää, 600 emolehmää, 500 lihanautaa, 750 emakkoa, 2000 lihasikaa, 40 000 siipikarjapaikkaa, yli 250 uuhta/vuohta. Huom! Hevosille ei yksiselitteistä lukumäärällistä luparajaa.

2) Eläintilat, joissa 50-299 lypsylehmää, 130-599 emolehmää, 100-499 lihanautaa, 100-749 emakkoa, 250-1999 lihasikaa, vähintään 60 hevosta/ponia, vähintään 250 uuhta/vuohta, 4000-39999 kanaa, 10000-399999 broiliera

3) Eläintilat, joissa väh. 7 yli 12 kuukauden ikäistä hevoseläintä tai karjaeläinten yhteismäärä väh. 50, tai kun ravi- tai ratsuhevosia tai muita hevoseläimiä vuokrataan, otetaan säilytettäväksi tai hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai kun annetaan opetusta mainittujen eläinten käytössä ja käsittelyssä, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti pidetään yhteensä vähintään kuutta eläintä.

A6 – Muut kohteet	Rak.luokitus 1994	Palotarkastus- luokka	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Taksa
Toimistot ja työpaikkatilat	151	A600								120	3
Palo- ja pelastustoimen rakennukset rakennuksessa kokoontumistila	721, 722, 729	A605						60		120	3
Rakennus ei kuulu muuhun ryhmään, mutta on kytketty hä- täkeskukseen ¹⁾		A610						60			3
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat		A615									
kylmä jakeluasema, ei rakennuksia						36					3
jakeluasemat, esim. liikennemyymälät					24						3
Seveso-kohteet ja muut vastaavat		A620									
turvallisuusselvityslaitos				12							1
toimintaperiaatelaitos				12							1
lupalaitos					24						1
ilmoituslaitos						36					2
kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten ainei- den kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾				12							1
Turvetuotantoalueet		A625			24						2
Kulttuurihistoriallinen rakennus ³⁾		A630		Lisäksi tapauskohtainen harkinta tarvittaessa							
suurelle yleisölle avoin				12							3
muu kohde							48				3
asuinrakennus										120	3
rakennettu kulttuurikokonaisuus, alue								60			3
Muut rakennukset ja kohteet⁴⁾	999	A635		Tapauskohtainen harkinta							

1) Esim. automaattisella paloilmittimella varustetut autohallit tai asuinrakennukset

2) Trafi määritellyt kemikaaliratapihat, logistiikkakeskusten ja maaliikenneterminaalien kohdalla huomioitava toiminnan laajuus ja kemikaalien osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisten kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston 2012 Haag-listausta valtakunnallisesti tärkeistä kohteista

4) Esim. kaivokset ja maanalainen rakentaminen

Valvontasuunnitelman toteutumisen seuranta - toteutuneet toimenpiteet																	LIITE B			
Kuluvan vuoden tavoitteet perustuvat tarkasteluhetkeen, muutokset mahdollisia. Arviot ovat 3 vuoden liukuva keskiarvo v.2022 lähtien.														Kirjaustapamuutos						
		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025		
		lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
Määräaikaiset valvontakohteet																				
Ympäri vuorokautiset kohteet	A1	Tavoite	105		78		110		83		112		83		110		90		110	
		Suoritettu	105	100	78	100	109	99	83	100	111	99	83	100	110	100	90	100		
Opetus- ja päivähoitorakennukset	A2	Tavoite	111		67		78		62		78		67		82		62		57	
		Suoritettu	111	100	66	99	78	100	62	100	77	99	67	100	82	100	62	100		
Kokoon-tumis- ja liiketilat	A3	Tavoite	117		123		115		123		123		130		116		109		87	
		Suoritettu	117	100	123	100	114	99	123	100	121	98	130	100	116	100	109	100		
Teollisuus- ja varastorakennukset	A4	Tavoite	122		117		140		134		124		141		137		151		113	
		Suoritettu	122	100	117	100	140	100	132	99	121	98	141	100	137	100	151	100		
Maatalousrakennukset	A5	Tavoite	25		22		21		22		25		19		27		20		36	
		Suoritettu	25	100	22	100	21	100	22	100	22	88	19	100	27	100	20	100		
Muut määräaikaiset kohteet	A6	Tavoite	67		65		49		44		58		39		39		38		34	
		Suoritettu	66	99	65	100	48	98	44	100	57	98	38	100	39	100	38	100		
Yhteensä	A1-A6	Tavoite	547		472		513		468		520		478		511		470		437	
		Suoritettu	546	100	471	100	510	99	466	100	509	98	478	100	511	100	470	100		
Asuinrakennukset ja taloyhtiöt	A7	Tavoite	81		127		110		102		63		100		49		70		112	
		Suoritettu	75	93	127	100	110	100	102	100	63	100	100	100	49	100	70	100		
			lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%		
Epäsäännölliset valvontatoimenpiteet																				
Rakennushankkeen pt	Suoritettu											66		77		72				
Asiakirjavalvonta	Suoritettu	289		245		229		164		126		258		377		410				
Jälkivalvonta	Suoritettu	21		17		80		79		123		72		27		41				
Kemikaalipäätökset	Suoritettu	38		10		18		34		38		43		35		43				
Muut valvontatehtävät	Suoritettu	665		770		646		761		636		669		641		775				
Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely	Suoritettu	31		19		30		20		30		22		27		23				
Yhteensä	Arvio	800		800		800		800		800		1005		1025		1067		1204		
	Suoritettu	1044	131	1061	133	1003	125	1058	132	953	119	1064	106	1184	116	1364	128			
			lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%		
Asiantuntijapalvelut (lausunnot, neuvonta yms.) (Kirjattu vuodesta 2019 lähtien)	Arvio	200		200		200		200		200		255		256		270		261		
	Suoritettu	230	115	185	93	260	130	210	105	297	149	262	103	252	98	268	99			
			lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%		
Paloturvallisuuden itsearviointi (yhden ja kahden huoneiston pienkiinteistöt)	Lähetetty	2540	94	2269	92	2441	93	2389	91	2466	97	1804	89	2863	88	2791	86	2700		
	Palautettu	2379		2077		2270		2174		2395		1597		2518		2410				
	Suoritettu	88	97	173	99	72	96	153	97	56	99	97	94	356	100	389	100			
			lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%		
Valvontatoimenpiteet yhteensä	Yht.Arvio	4087		3741		3954		3857		4049		3642		4704		4668		4714		
	Suoritettu	4362	107	4094	109	4225	107	4163	108	4273	106	3598	99	4870	104	4971	106			
			lkm		lkm		lkm		lkm		lkm		lkm		lkm		lkm			
Päivystävän palotarkastaja tehtävät	Suoritettu	1047		1144		1246		1086		1224		1297		1314		1394				

LIITE C – Palontutinnan ja turvallisuusviestinnän tilastot

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos												
Palontutkintatilasto (2-tason palontutkinta)												
Onnettomuustyyppi (ensisijainen)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rakennuspalo	14	18	15	23	25	11	21	14	22	14	14	27
Rakennuspalovaara	2	3	0	4	2	3	4	2	2	2	0	4
Maastopalo	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	35	2
Liikennevälinepalo	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Muu tulipalo	1	0	0	0	0	0	0	1	2	3	3	3
Yhteensä	17	22	17	28	27	15	25	18	27	21	52	37

Turvallisuusviestintätalasto				
Vuosi	Väkiluku	Tilaisuuksien lukumäärä	Osallistujien lukumäärä	Osallistujia väkiluvusta (%)
2020	97 613	36	2 033	2
2021	98 254	54	5 238	5
2022	99 073	100	9 205	9
*2023	98 972	88	33 226	34
2024	98 987	135	9 498	10

*) Asuntomessut Loviisassa kesällä 2023

Turvallisuusviestintätalasto - koulutukset							
Vuosi	Väkiluku	Tilaisuuksien lukumäärä	Osallistujien lukumäärä	Osallistujia väkiluvusta (%)	*Toteuttajaorganisaatio		
					Päätoiminen henkilöstö	Sivutoiminen henkilöstö	Vapaaehtoisten palokunta
2016	96 531	107	3 062	3	99	2	8
2017	97 033	113	3 627	4	102	5	11
2018	97 159	106	3 546	4	105	2	4
2019	97 263	85	3 511	4	77	0	10
**2020	97 613	24	490	1	23	1	1
2021	98 254	45	3 797	4	38	0	48
2022	99 073	71	3 836	4	55	2	18
2023	98 972	65	3 832	4	62	2	1
2024	98 987	114	5 258	5	98	3	13

Turvallisuusviestintätalasto - messut tai muu yleisötilaisuus							
Vuosi	Väkiluku	Tilaisuuksien lukumäärä	Osallistujien lukumäärä	Osallistujia väkiluvusta (%)	*Toteuttajaorganisaatio		
					Päätoiminen henkilöstö	Sivutoiminen henkilöstö	Vapaaehtoisten palokunta
2016	96 531	31	5 198	5	13	9	11
2017	97 033	24	9 859	10	10	10	6
2018	97 159	12	1 875	2	7	3	2
2019	97 263	30	7 719	8	11	8	14
2020	97 613	6	1 160	1	3	3	1
2021	98 254	3	821	1	2	0	2
2022	99 073	17	3 431	3	6	2	9
***2023	98 972	6	113 433	115	4	2	0
2024	98 987	8	3 006	3	3	3	2

*) Luvut kertovat kuinka monessa tapahtumassa ko. organisaatio on ollut (samassa tapahtumassa voi olla useampi organisaatio)

**) Covid-19 -epidemia 2020

**) Asuntomessut Loviisassa kesällä 2023

LIITE D

2025 valvontavälimuutokset, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Valvontavälimuutokset

Tuettu asuminen A125	3v -> 4v
Koulut A205	1v -> 2v
A300 Liiketilat 2500-9999	2v -> 3v
Teollisuus A410 ja A415, 1500-4999	2v -> 3v
Kulkuneuvojen huoltorakennukset A417	2v -> 3v ja 3v->4v
Turvetuotanto A625	1v -> 2v
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset A325	4v -> 5v
Kasvihuoneet A520	2v, 3v, 4v -> 5v
Energiatuotannon rakennukset A400	2v- > 3v

Perustelut valvontavälien muutoksille

Valvontavälien tarkastelun tulee olla jatkuvaa työtä valvonnan suunnittelussa sekä säännöllisyyden ja riskiperusteisuuden, että tehokkuuden näkökulmasta.

Perusteena muutoksille on kohdetyyppien riskitasojen arviointi sekä valvontavälien ja eri kohde-tyyppien keskinäinen vertautuvuus samankaltaisten riskien kesken. Lisäksi muutosten pohjana toimivat valvonnassa tehdyt havainnot sekä kerätty tieto ja asiantuntija-arviot, alue- ja kohdetunte-
muksen lisäksi.

Perusteena on myöskin kumppanuusverkoston ohjeiston mukaisen kohteiden valvonnan vaihtelu-
välien tehokas hyödyntäminen resurssien näkökulmasta, koska työn tulee olla laadukasta ja lisäksi
kustannustehokkaasti resursoitua.

**Kohdekohtainen arviointi on edelleen mahdollista tarkastajälähtöisesti kohteiden muutos-
ten arvioinnin ja käsittelyn kautta, mikäli esimerkiksi jossain kohteessa on syytä tihentää
valvontaväliä.**

LIITE E Maksutaksa 2025 – Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, aluehallitus, § 257, 14.11.2024

Maksutaulukko 1. Pelastuslakiin perustuvan valvonnan maksullisuus, pelastuslaki (379/2011) 96 §

Toimenpide	Maksu alv 0 %	Huomiot
Määräaikainen palotarkastus (yri- tys-, laitos- ym. A1-A6 kohteet)		Maksu sisältää kohteen toimintaan ja erityispiirtei- siin perustuvan valvontakäyntiä määrittävän kate- goriaosuuden lisäksi tarkastukseen liittyvät valmis- telutehtävät ja hallinnolliset toimenpiteet.
• Valvontakohdekategoria 1	364,00 €	Kategoria 1, esim. sairaalat, suuret kokoontumis- ja liiketilat, Seveso-kohteet, sis. 2h kohdekäynnin
• Valvontakohdekategoria 2	290,00 €	Kategoria 2, esim. keskuuaret - ja toimistotilat sekä pienet teollisuus- ja varastorakennukset sekä useamman rakennuksen kohdekokonaisuudet, sis. 1,5 h kohdekäynnin
• Valvontakohdekategoria 3	231,00 €	Kategoria 3, esim. pienet kokoontumis-, liike- ja toimistotilat sekä pienet teollisuus- ja varastora- kennukset, sis. 1 h kohdekäynnin
		Kohdekäynnin keston ylittäessä sisältyvän käynnin ajan yli 30 minuutilla, peritään ylittävältä ajalta lisä- tuntiveloitus 78 € / h
Määräaikainen palotarkastus, (asuin- rakennukset, sis. pientalojen itsearvi- ointimenetelmän tarkastukset)	Maksuton	
Yleisötilaisuuden palotarkastus	196,00 €	Sisältää max. 1h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitus 78 € / h
Riskiasunnon valvontaprosessi pelas- tuslain 42 § mukaisesti tehdyn ilmoi- tuksen perusteella	Maksuton	
Muu tarkastuskäynti, joka ei ole sään- nöllistä	196,00 €	Pyydetty tmv. ylimääräinen palotarkastus, pl. pel- lastusviranomaisen oma-aloitteisesti käynnistämä valvonta
		Sisältää max. 1h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitus 78 € / h
Muu tarkastuskäynti, joka ei ole sään- nöllistä (asuinrakennukset)	157,00 €	Pyydetty tmv. ylimääräinen palotarkastus, ei koske pelastusviranomaisen oma-aloitteisesti käynnistä- mää valvontaa
		Sisältää max. 1h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntiveloitus 78 € / h
Muu valvonta, joka ei ole säännöllistä ja suoritetaan asiakirjojen tai etäval- vonnan avulla	Maksuton	
Annettujen korjausmääräysten jälki- valvonta tarkastuskäynnin avulla	196,00 €	

Annettujen korjausmääräysten jälki- valvonta tarkastuskäynnin avulla (asuinrakennukset)	117,00 €	
Annettujen korjausmääräysten jälki- valvonta asiakirjojen avulla	59,00 €	
Rakennusluvassa edellytetty tarkastus rakennushankkeen aikana	352,00 €	Sisältää max. 2h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 78 € / h
Hallinnolliset pakkokeinot	78,00 € / h	Toteutuneiden kustannusten mukaan erikseen asettamisvaiheen sekä tuomitsemisvaiheen pro- sessin osalta, kuitenkin enintään 8 h / vaihe

Toistuva erheellinen paloilmoitus

Erheellisen paloilmoituksen maksu	1773,00 €	Toistuviksi automaattisen paloilmoittimen erheelli- siksi paloilmoituksiksi katsotaan kolmas ja sitä useammat viimeisen 12 kuukauden aikana tapah- tuneet erheelliset paloilmoitukset.
-----------------------------------	-----------	---

Maksutaulukko 2. Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus, laki vaa- rallisten kemikaalien ja käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), 131 §

Toimenpide	Maksu alv 0 %	Huomiot
Päätös kemikaalien vähäisestä teolli- sesta käsittelystä ja varastoinnista pe- lastusviranomaiselle tehdyn ilmoituk- sen perusteella		Päätösluokka perustuu kohteen kemikaaleihin liit- tyvän toiminnan erityispiirteisiin ja määrään.
• Päätösluokka 1	470,00 €	Luokka 1: Useita kemikaaleja, toiminta laadultaan tai määrältään haastavampaa kuin luokissa 1 ja 2 TAI toimintaan liittyy erityisiä turvalaitteisiin tai rak- enteellisiin liittyviä ratkaisuja. Lisätuntivelvoitus 78,00 €/h, mikäli asian käsittely vaatii suunniteltua enemmän työtä
• Päätösluokka 2	313,00 €	Luokka 2: Useampia kemikaaleja, joista väh. yksi (nimetty) kemikaali ylittää ilmoitusrajan TAI use- ampi kemikaali yhdessä ylittävät ilmoitusrajan TAI yksi ilmoitusrajan kemikaali, mutta toiminta edellyt- tää esim. turvalaitteisiin tai rakenteellisiin ratkaisui- hin liittyviä vähäisiä ratkaisuja
• Päätösluokka 3	157,00 €	Luokka 3: Yksi kemikaali, joka ylittää vähäisen te- ollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusrajan TAI tilapäinen toiminta TAI aiemman kemikaalipäätök- sen päivitys
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista tehdyn päätöksen pe- rusteella tehtävä tarkastus, sis. tilapäi- sen toiminnan tarkastus	235,00 €	Sisältää max. 1h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 78 € / h
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto- tai muutostarkastus.	117,00 €	

Räjähteiden tilapäisen varastoinnin tarkastus.	235,00 €	Sisältää max. 1h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 78 € / h
Räjähteiden tilapäisen varastoinnin tarkastus, jolla korvataan Tukesin käyttöönottotarkastus	352,00 €	Sisältää max. 2h kohdekäynnin. Kohdekäynnin keston ylittyessä yli 30 min, peritään ylittävältä ajalta lisätuntivelvoitus 78 € / h
Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina tehdyn ilmoituksen käsittely	117,00 €	
Pelastusviranomaisen päätös ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä	196,00 €	
Pelastusviranomaisen tarkastus ilotulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä	117,00 €	
Päätös ilotulitteiden käytöstä muuna kuin asetuksessa (31.12. klo. 18.00 - 1.1. klo 02.00) sallimana aikana	maksuton	
Osallistuminen toisen viranomaisen tai sidosryhmän tarkastukseen	maksuton	Mikäli samassa yhteydessä suoritetaan pelastusviranomaisen valvontaa tmv., peritään tästä ko. toimenpiteelle määritelty maksu